

AJOKOKEEN SÄÄNNÖT

(AJOK ja BEAJ)

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 29.5.2016

Voimassa 1.8.2016 alkaen

1. Ajokokeiden tarkoitus

Ajokokeiden tarkoituksena on ajavien koirien jäniksen ajo-ominaisuuksien selville saaminen jalostusta varten, harrastajien ja heidän yhteistoimintansa kehittäminen sekä kilpailumahdollisuuksien tarjoaminen näihin sääntöihin pohjautuen.

Ajokokeissa ei ole tarkoitus vahingoittaa riistaeläintä tai koiraa, eikä altistaa niitä kohtuuttomalle rasitukselle.

2. Koelajit

Ajokokeet voivat olla luonteeltaan yleisiä, yhdistyksen jäsenten välisiä, rotujärjestön alaisten rotujen kokeita tai kokeita, joihin osallistumisesta määrätään erillisillä kilpailusäännöillä tai ohjeilla.

3. Osallistumisoikeudet ja rajoitukset

3.1. Oikeudet

Ajokokeeseen saavat osallistua FCI:n ajavien koirien roturyhmään kuuluvat rodut.

Osallistuvien koirien on täytettävä Kennelliiton rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusvaatimukset.

Ajokokeeseen osallistuvan koiran tulee olla palkittu FCI:n hyväksymän maan kenneljärjestön hyväksymässä näyttelyssä täytettyään 9 kuukautta; poikkeus (Liite 1 Liitevihko: Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet , jatkossa ”Liitevihko”).

Koetoimikunnan ja ylituomarin on tarkistettava osallistumisoikeus.

3.2. Rajoitukset

Koe voidaan järjestää vain, jos siihen osallistuu vähintään kolme (3) koiraa.

Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärää ilmoittautumisjärjestyksen mukaisesti, jos koejärjestelyt niin vaativat.

Kokeeseen ei saa osallistua.

- 1) Sairas koira.
- 2) Kantava narttu 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista ja 42 vuorokautta penikoimisen jälkeen.
- 3) Koira, joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia.
- 4) Kiimainen narttu.

4. Jääviys

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen jääviyssääntö (Liitevihko)

5. Järjestämisluvan myöntäminen

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton ja kennelpiirien myöntämissä ajokokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliito myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet ja maaottelut. Muiden kokeiden luvat myöntää kennelpiiri.

6. Koeluvan anominen

6.1. Luvan anoja ja järjestelyistä vastaava

Kokeen Järjestämisluvan anoo järjestävä yhdistys (yhdistykset), jonka pitää olla Kennelliiton jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävä yhdistys (yhdistykset).

6.2. Anomisen määräaika

Koe on anottava Kennelliiton kulloinkin määräämänä aikana (Liitevihko). Hyväksytty koe tulee järjestää myönnettynä ajankohtana ja vain poikkeustapauksissa se voidaan siirtää tai peruuttaa.

6.3. Anomuksen sisältö

Koeanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, kokeen laji ja luonne, osanottorajoitukset, koeaika ja -paikka, osanottomaksu sekä kenelle ja mihin mennessä ilmoitaudutaan ja osanottomaksu maksetaan, tehtävään lupautunut ylituomari ja hänen varamiehensä ja vastaava koetoimitsija.

6.4. Anomuksen osoitus

Anomus osoitetaan aina sen kennelpiirin hallitukselle, jonka alueella koe järjestetään.

6.5. Kokeesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Kennelpiirit toimittavat myöntämistään kokeista listan Kennelliitolle julkaistavaksi.

7. Kokeen siirto ja peruuttaminen

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. (Liitevihko)

8. Ylituomari ja hänen varamiehensä

Ylituomarin ja hänen varamiehensä on oltava Kennelliiton hyväksymä ko. koemuodon ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus. Ylituomarin on oltava Kennelliiton ja Suomen Ajokoirajärjestön tai Suomen Beaglejärjestön jäsen.

9. Muut tuomarit

Palkintotuomareita on koeryhmässä kaksi tai kolme. Jos käytetään kolmea tuomaria, on joka koeryhmässä oltava kolme tuomaria. Kolmannelta tuomarilta otetaan huomioon vain ajoaika. Ryhmänjohtajan tulee olla vähintään 18-vuotias ja palkintotuomarin vähintään 15-vuotias.

9. 1. Palkintotuomarin pätevyys

Palkintotuomarilla on oltava voimassa oleva palkintotuomarikortti ja voimassa oleva arvostelu-oikeus. Palkintotuomarina voi tarvittaessa toimia myös palkintotuomarikurssin suorittanut harjoittelija ellei kyseisen kokeen järjestämissääntö toisin määrää.

9. 2. Ryhmänjohtaja

Ylituomari nimeää palkintotuomariryhmässä yhden ryhmänjohtajaksi, jonka antamia ohjeita on noudatettava. Ryhmänjohtajan on oltava joko Kennelliiton tai rotujärjestön jäsen, muiden tuomarien on oltava joko Kennelliiton tai sen jäsenyhdistyksen jäseniä.

10. Kokeeseen ilmoittautuminen ja kokeesta poisjääminen

10. 1. Ilmoittautuminen

Kokeeseen on ilmoitauduttava ja osanottomaksu on maksettava aikaisintaan kuukautta ja viimeistään viisi päivää ennen kokeen alkua. Koiranomistajille ilmoitetaan kokeeseen pääsystä viimeistään heti ilmoittautumisajan päätyttyä.

10. 2. Jälki-ilmoittautuminen

Jälki-ilmoittautumista ei hyväksytä.

10. 3. Poisjääminen

Ilman pätevää syytä pois jäänyt on aina velvollinen maksamaan osanottomaksun. Päteväksi syyksi poisjäämiseen katsotaan koiran alkanut kiima sekä koiran tai koiranohjaajan sairaus. Poisjäämisestä on ilmoitettava koetoimikunnalle heti esteen ilmettyä.

11. Rotukohtainen arvostelu

Ajavien koirien ominaisuudet ja työskentely arvioidaan näiden sääntöjen liitteenä olevien Kennelliiton hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Milloin kokeeseen osallistuu eri rotuisia koiria, tuomarin pitää olla perehtynyt riittävästi koemuotoon osallistuvien koirien rodunomaiseen työskentelyyn. Liite 1 Beaglein rotukohtainen erityisohje.

12. Koeluokka ja koeaika

Ajokoe on yksiluokkainen, tietylle päivämäärälle tai koekauden ajalle myönnetty yksipäiväinen koe. Ajokoetapahtuma voidaan myös järjestää kahtena peräkkäisenä päivänä pidettävänä erillisenä ajokokeena. Silloin koiralla on oltava eri maasto ja eri tuomarit kumpanakin päivänä. Koiran sijoitus määräytyy kummankin kokeen yhteenlasketun pistemäärän mukaan.

12.1 Koekauden kestävä koe

Koekauden kestävän ajokokeen yksityiskohtaiset erillisohjeet on tarkemmin määritelty näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

12.2. Suoritukseen liittyviä käsitteitä

- 1) Koiranohjaaja luopuu kesken kokeen   Luopui
- 2) Tuomari keskeyttää koesuorituksen   Keskeytettiin
- 3) Koira suljetaan kokeesta   Suljettu

Luopuminen, keskeyttäminen ja sulkeminen määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

13. Koiran loukkaantuminen

Koiran loukkaantuessa on sen koesuoritus keskeytettävä. Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari, maastossa ryhmänjohtaja ellei ylituomari ole heti tavoitettavissa. Ryhmänjohtajan on perusteltava keskeyttäminen ylituomarille ensi tilassa. Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan.

14. Vastuukysymykset

Koiranomistaja vastaa koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista.

15. Kokeen arvosteluperusteet

15.1 Arvostelu

Ajokokeen lopputulos on ominaisuuspisteiden ja ajoajan pisteiden summa.

Koiran työskentely kokeessa arvostellaan seuraavasti Ajoajan pisteet enintään   70 pistettä

Ominaisuuspisteet enintään 30 pistettä

15.2 Ajoajan pisteet

Ajoajan pisteet lasketaan seuraavan kaavan mukaan

Ajoajan pisteet = $70 \times t / 240$ (t= ajoaikojen summa minuutteina)

15.3 Ominaisuuspisteet

Ominaisuuspisteet ovat ansiopisteitä ja tappiopisteitä.

Palkintotuomarit arvioivat ominaisuuspisteet koiran suorituksen perusteella eräkohtaisesti, ansiopisteet asteikolla 1-10 ja tappiopisteet asteikolla 0-10.

Erän ominaisuuspisteet saadaan laskemalla tuomarien antamien pisteiden keskiarvot.

Lopulliset pisteet saadaan laskemalla erien ansiopisteiden keskiarvot yhteen ja vähentämällä summasta erien tappiopisteet yhteenlaskettuina.

Mikäli jotain ominaisuutta ei pystytä arvostelemaan, käytetään viivaa palkintotuomariohjeiden mukaisesti.

Ansiopisteet

Haku = 1 - 10

Haukku = 1 - 10

Ajotaito = 1 - 10

Tappiopisteet

Hakulöysyys = 0 -10

Ajolöysyys = 0 -10

15.4 Palkintosijaan oikeuttavat pisteet

Suuret ajokoirat

1. palkinto vähintään 75

2. palkinto vähintään 60

3. palkinto vähintään 50

Beaglet ja eestinajokoirat

1. palkinto vähintään 60

2. palkinto vähintään 50

3. palkinto vähintään 40

16. Kokeen tulokset

16. 1. Tulosten tarkistus

Kokeen sihteeri tarkistaa kaikki laskelmat ja huolehtii tulosten merkitsemisestä koepöytäkirjaan sekä koepöytäkirjaan ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkistettaviksi. Ylituomarin on vahvistettava lomakkeet nimikirjoituksellaan ja lisättävä tuomarinumero nimen yhteyteen.

Kennelpiirin, ao. rotujärjestön ja Kennelliiton tulee korjata koetuloksissa todetut puutteet ja virheet.

16. 2. Tulosten lähettäminen

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat ja koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjän ilmoittamaan osoitteeseen.

Kennelpiirin on lähetettävä, Kennelliitolle ja rotujärjestölle kuuluvat pöytäkirjojen kappaleet kahden viikon kuluessa kokeen päättymisestä.

17. Muutokset sääntöihin

Rotujärjestöjen yleisten kokousten hyväksymät ja esittämät sääntömuutokset vahvistaa Kennelliiton valtuusto. (Katso liitevihko: Sääntöjen muuttaminen)

18. Erimielisyydet ja valitukset

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. (Liitevihko)

19. Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä.

Sääntöjen liitteenä on Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet

AJOKOKEEN AJOK / BEAJ YLEISOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa 10.4.2014.

Voimassa 1.8.2014 alkaen, lisäys 1.8.2017

1. Keskuspaikka

Kokeelle tulee järjestää tarkoituksenmukainen keskuspaikka, joka on sijainniltaan mahdollisimman keskeinen koemaastoihin nähden.

2. Koemaastot

Kutakin koiraa varten on varattava koemaasto. Lisäksi on varattava tarpeellinen määrä varamaastoja. Maastojen tulee olla riittävän laajat ja niiden tulee sijaita tarpeeksi kaukana toisistaan.

Käytettävistä koemaastoista päättää koetoimikunta. Ylituomari hyväksyy koemaastot kullekin palkintotuomariryhmälle.

Koe on suoritettava arvotussa tai sovitussa koemaastossa. Varamaastoon voidaan siirtyä vain, mikäli olosuhteet ovat muuttuneet sellaisiksi, ettei arvotussa tai sovitussa maastossa voida koiraa koetella. Käytössä olevat varamaastot on nimettävä ennen kokeen alkua.

3. Kokeen kulku

Koe alkaa ylituomarin puhuttelulla ja päättyy ylituomarin loppupuheenvuoroon, tulosten julkistamiseen ja mahdolliseen palkintojen jakoon.

Ylituomarin puhuttelu pidetään koepäivän aamuna tai koetta edeltävänä iltana, mikäli järjestelyt sitä vaativat.

3.1. Koirien arvonta maastoihin

Koira osallistuu kokeeseen, jos se on mukana arvonnassa.

Koirat arvotaan maastoihin ylituomarin puhuttelun jälkeen, mikäli järjestelyt eivät vaadi tekemään sitä etukäteen. Arvonta suoritetaan ylituomarin hyväksymällä puolueettomalla tavalla.

Mikäli ilmenee voittamattomia järjestelyvaikeuksia, ylituomarilla on arvannon jälkeenkin oikeus siirtää palkintotuomareita ryhmästä toiseen.

Kahden viikon kokeessa koiranohjaajalla on oikeus ehdottaa koiralleen koemaastoa koetoimikunnan hyväksyttäväksi. Koirien arvonta maastoihin suoritetaan tarvittaessa.

3.2. Koiran koettelu-aika

Koettelu-aika tulee aloittaa ylituomarin määräämänä koirien irtilaskuaikana, ellei voittamaton este aiheuta viivytystä.

Koiran yhteenlaskettu kokonaishakuaika on 240 minuuttia. Koepäivänä on kaksi erillistä ajoerää, joiden pituus on 120 minuuttia. Toinen erä otetaan, mikäli koiralla on ensimmäisen erän jälkeen hakuaikaa käyttämättä.

Koiran koettelu päättyy, kun kokonaishakuaika 240 minuuttia tai ajoerien yhteenlaskettu ajattamisaika 240 minuuttia on käytetty.

3.3. Toiminta maastossa

Kulkusuunnan maastossa päättää ryhmänjohtaja kuultuaan maaston tuntevaa ryhmän jäsentä.

Koiranohjaajan kohtuulliset toivomukset otetaan huomioon.

Koiran häiritseminen ja auttaminen haun, ajon ja hukkatyöskentelyn aikana on kielletty.

3.4. Haku

Koiran yhteenlaskettu hakuaika koepäivänä on enintään 240 minuuttia. Muun eläimen kuin jäniksen hakua ei arvostella. Haun päättyessä muun eläimen kuin jäniksen ajoon, otetaan haun arvostelussa huomioon vain se osa, mikä on todettu jäniksen hauksi.

3.5. Ajo

Koiralla on kaksi 120 minuutin ajoerää. Kun ensimmäinen ajoerä on päättynyt, koira pitää kytkeä ja siirtää koemaastossa toiseen paikkaan hakemaan eri jänistä.

Ainoastaan haukkuen tapahtuva ajo hyväksytään. Hukka on silloin, kun koira ei seuraa haukkuen jäniksen jälkiä.

Ajoaikaan lasketaan jokainen minuutti, jonka aikana koira on haukkuen ajanut jänistä. Ajoaikaan ei lasketa sellaista hukkaa, joka on viisi (5) minuuttia tai sitä pidempi tauko ajossa. Jos ajoerän loppuminuuteilla syntyy hukka, jatketaan erää, kunnes selviää, onko kyseessä sellainen hukka, joka on vähennettävä ajoajasta.

Kun hukan alkamisesta on kulunut vähintään 40 minuutta, voidaan koiranohjaajan esityksestä siirtyä koemaastossa koiraa kytkemättä niin, että koiralla on mahdollisuus löytää uusi ajettava. Päätös siirtymisestä tehdään palkintotuomariohjeiden mukaisesti.

Mikäli koiralla on hukka, ja se alkaa hakea toista jänistä, hakutyöskentely arvostellaan kaikilta osin palkintotuomariohjeiden mukaisesti, mutta haku aika lasketaan ajattamisaikaan.

Ajolöysydeksi todettuja minutteja ei lasketa ajoaikaan.

Hyväksytyt ajoaika saadaan, kun ajoerän pituudesta vähennetään hukat ja ajolöysydeksi todettu aika.

Kun olosuhteista tai muista seikoista johtuen ajo etenee kuulumattomiin, voidaan ajoa seurata tarvittaessa koiran paikannuslaitteesta.

Paikannuslaitteesta kuunneltu ja todettu ajo merkitään maastokorttiin sahanlaitaviivalla ja hyväksytään koiralle ajoksi, kun koiran suoritus on kaikilta osin pystytty arvostelevaan ajoerän aikana ja palkintotuomarit ovat varmistuneet paikannuslaitteen luotettavuudesta. (voimassa 1.8.2017 alkaen)

Tutka- ja radiolaitteella saadut havainnot koiran haukusta hyväksytään ajoksi liitteen Paikannuslaitteen käyttö arvostelun apuvälineenä ajokokeessa/ketunajokokeessa mukaisesti.

3.6. Luopuminen kokeesta

Koiranohjaaja voi luopua kokeesta missä vaiheessa tahansa koetteluajan päättymiseen saakka. Koesuoritus arvostellaan luopumisilmoitukseen asti.

3.7. Kokeen keskeyttäminen

Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari, maastossa ryhmänjohtaja ellei ylituomari ole heti tavoitettavissa.

Ryhmänjohtajan on perusteltava keskeyttäminen ylituomarille ensi tilassa.

Koe keskeytetään seuraavissa tapauksissa:

- Olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, että kokeen jatkaminen olisi eläinsuojelumääräysten vastaista. Tällaisia olosuhteita ovat koira vahingoittava jääkuori, jäätynyt lumikerros, kova pakkanen tai helle.
- Koira vahingoittuu kokeen aikana niin, että sen koetteleminen voidaan katsoa eläinsuojelumääräysten vastaiseksi.
- Luonnon olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, ettei koiran työskentelyä voida arvioida (esim. myrsky)
- Pimeän tulo estää kokeen jatkamisen.
- Mikäli kokeen viimeinen ajoerä päättyy kohtuuttomaan häiriöön, voidaan koe keskeyttää koiranohjaajan niin halutessa.

3.8. Sulkeminen kokeesta

Koira suljetaan kokeesta, jos se kieltäytyy työskentelemästä, estää tottelemattomuudellaan kokeen jatkamisen tai on niin löysä tai antaa ääntä niin vähän, etteivät tuomarit voi seurata ajon kulkua. Koira suljetaan myös, jos se saa haku- tai ajolöysyydestä ryhmän pisteinä yhdessä erässä kymmenen (10) tappiopistettä.

Koira suljetaan niin ikään kokeesta, jos se koetteluajana alkaa ajaa sorkkaeläintä ja ajaa sitä yhtäjaksoisesti 30 minuutin ajan tai ajo päättyy sorkkaeläimen raateluun. Mikäli koiraa ei saada kytketyksi, seurataan ajoa koetteluajan päätyttyäkin, jotta nähdään johtaako se sulkemiseen vai ei.

Koira voidaan sulkea kokeesta myös silloin, kun koiranohjaaja tahallisesti rikkoo sääntöjä tai kytkee koiran ilman palkintotuomarin lupaa tai ei kehotuksesta huolimatta noudata palkintotuomarin ohjeita.

Koira voidaan sulkea kokeesta myös silloin, jos koiranohjaajan pyynnöstä ylituomarin hyväksymät, ryhmään kuulumattomat henkilöt tahallisesti häiritsevät kokeen kulkua tai palkintotuomarien työskentelyä eivätkä noudata palkintotuomarin antamia ohjeita.

3.9. Tuloksen laskeminen

Loppuun viedyssä ja keskeytetyssä kokeessa tulos lasketaan. Jos koira suljetaan tai koiranohjaaja luopuu kesken kokeen, tulosta ei lasketa.

Keskeytyksen, sulkemisen ja luopumisen syy merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuksia kohtaan.

4. Kohtuuton häiriö kokeen aikana

4.1. Kohtuuton häiriö

Haun tai ajon aikana voi sattua koirasta riippumaton kohtuuton häiriö, joka keskeyttää koiran koettelemisen.

4.2. Häiriön toteaminen

Jos on aihetta epäillä kohtuuttoman häiriön keskeyttäneen haun tai ajon, palkintotuomarien on viipymättä pyrittävä selvittämään keskeytyksen syy ja toimittava palkintotuomariohjeiden mukaisesti. Päätöksen kohtuuttoman häiriön hyväksymisestä tekee palkintotuomari.

4.3. Erityistapahtumat

Mahdolliset suurpetojen ja petolintujen vaikutukset koiran käyttäytymiseen kokeen aikana tulee pyrkiä aina selvittämään, ettei tule virhearviointeja. Eläimen laji merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan.

5. Palkintotuomarin arvostelun muuttaminen

Ylituomarin tehtävänä on valvoa, että kokeessa tarkoin noudatetaan Kennelliiton hyväksymiä ajokokeiden sääntöjä ja ohjeita. Ylituomarin velvollisuus on muuttaa palkintotuomarien arvostelua, jos hän erää seurattuaan tai palkintotuomarien selostuksen kuultuaan on vakuuttunut, ettei arvostelu ole oikeassa suhteessa koiran suoritukseen.

6. Muutokset ohjeeseen

Muutokset tähän ohjeeseen hyväksyy Kennelliitto rotujärjestöjen vuosikokousten esityksestä.

AJOKOKEIDEN PALKINTOTUOMAREIDEN OHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 09.03.2011.

Voimassa 01.08.2011alkaen

1. Koeryhmä

Koeryhmän muodostavat palkintotuomarit ja koiranohjaaja. Ryhmän jäseniä ovat myös nimetyt 1-2 palkintotuomariharjoittelijaa ja opas.

Koeryhmään kuulumattomat henkilöt, jotka saavat seurata koesuoritusta ryhmänjohtajan valvonnassa, hyväksyy tapauskohtaisesti ylituomari.

1.1. Palkintotuomarin tehtävät

1) Palkintotuomarin on aina tuomarin tehtävään lähtiessään otettava mukaan koesäännöt ja todisteet, joista ilmenee hänen muodollinen pätevyytensä tehtävään.

Palkintotuomarin tulisi osallistua ylituomarin puhutteluun.

2) Sääntöjä on noudatettava kirjaimellisesti. Palkintotuomariohjeita soveltaessaan on palkintotuomarilla mahdollisuus käyttää harkintaa, kunhan hän pystyy perustelevaan ratkaisunsa, eikä se ole ristiriidassa sääntöjen ja palkintotuomariohjeiden kanssa.

3) Mikäli sääolosuhteet muuttuvat koetteluun aikana koemaastossa sellaisiksi, että koiran koettelu voidaan katsoa eläinsuojelumääräysten vastaiseksi, on koettelu keskeytettävä, otettava yhteyttä ylituomariin sekä harkittava mahdollisuutta varamaastoon siirtymisestä.

4) Palkintotuomarin tulee arvioida koiran työskentelyä oikein. Hän ei saa antaa entisen tuntemuksen, kuulopuheiden, koiranohjaajan puheiden eikä aikaisempien

koetulosten vaikuttaa arviointiin. Hänen on otettava huomioon vain se, minkä itse toteaa ja harkitsee oikeaksi. Toisaalta hän voi, niin harkittuaan, oman arviointinsa perusteena pitää myös palkintotuomaritoverinsa havaintoja.

5) Palkintotuomarin on kartettava liian nopeita johtopäätöksiä ja liiallista itsevarmuutta. Hänen tulee osoittaa eri tilanteissa sopeutumiskykyä ja joustavuutta ja hänen tulee suhtautua muihin ryhmän jäseniin ystävällisesti.

Palkintotuomarin on otettava huomioon koiranohjaajan toivomukset, jotka eivät ole sääntöjen vastaisia tai kohtuuttomia eivätkä vaikuta haitallisesti kokeen kulkuun.

6) Palkintotuomarin on seurattava koko ajan mahdollisimman tiiviisti koiran toimintaa sitä kuitenkaan häiritsemättä niin haun, ajon kuin hukan selvittelynkä aikana. Eri ominaisuuksien arviointeja ei pidä kytkeä toisiinsa.

7) Koira on kytkettävä ensimmäisen ajoerän jälkeen ja vietävä hakemaan eri jänistä.

8) Koiran kokeilun tulee tapahtua arvotussa koemaastossa ellei koiran seuraaminen pakota ryhmää siirtymään koemaaston ulkopuolelle.

9) Varamaastoon voidaan siirtyä, jos koemaaston olosuhteet ovat sellaiset, ettei koiraa voida kokeilla arvotussa maastossa. Ryhmän arvio heikosta jäniskannasta ei kuitenkaan oikeuta siirtoon. Varamaastoon siirtymisestä päättää ryhmätuomari, ellei ylituomari ole saapuvilla tai nopeasti tavoitettavissa.

10) Jos koira joutuu kokeen aikana vaaraan, koeryhmän jäsenten velvollisuus on ryhtyä heti pelastustoimiin.

1.2. Ryhmänjohtajan tehtävät

1) Ylituomarin nimeämä ryhmänjohtaja johtaa koeryhmää ja vastaa siitä, että ryhmä toimii ajokoesääntöjen, annettujen ohjeiden ja hyvän kenneltävän mukaisesti. Ryhmänjohtajan on oltava ylituomarin puhuttelussa, ellei ylituomari ole erityisestä syystä antanut hänelle erivapautta.

2) Ryhmänjohtaja huolehtii palkintotuomareiden kellojen tarkistuksesta ennen kokeen alkua. Hän päättää viime kädessä ryhmän yleisestä kulkusuunnasta ja liikkumisnopeudesta, koiran irtilaskun ajankohdasta ja paikasta sekä kytkemisestä ottaen huomioon koiranohjaajan kohtuulliset toivomukset. Ryhmänjohtaja antaa ryhmän jäsenille sijoittumista ja toimintaa koskevat ohjeet. Hän valvoo ja ohjaa myös palkintotuomariharjoittelijoiden työskentelyä.

Ryhmänjohtaja huolehtii siitä, että mahdolliset ryhmään kuulumattomat henkilöt eivät häiritse kokeen kulkua tai palkintotuomarien työskentelyä.

3) Ryhmänjohtajalla on velvollisuus harkintansa mukaan keskeyttää kokeen aikana vahingoittuneeksi todetun koiran koettelu. Jos koiran vahingoittuminen on niin lievä, ettei koiran koettelemista voida katsoa eläinsuojelumääräysten vastaiseksi, koetta voidaan jatkaa.

4) Ryhmänjohtaja kutsuu tarpeen vaatiessa palkintotuomarit neuvotteluihin. Hän suorittaa palkintotuomarien tekemien merkintöjen vertailun ja laskee koiran käyttämän hakuajan, jäljellä olevan hakuajan sekä ajoajan .

Samoin hän merkitsee arvostelukorttiinsa palkintotuomarien eri ominaisuuksista antamien ansiopisteiden ja tappiopisteiden keskiarvot, vertaa niitä lisätietonumeroihin ja neuvottelee tarvittaessa arvostelusta toisen tuomarin kanssa.

5) Kun koe-erä on päättynyt ja arvostelukortit ovat valmiiksi täytetyt, tulee ryhmänjohtajan näyttää ne koiranohjaajalle.

6) Ryhmänjohtaja luovuttaa arvostelukortit ylituomarille ja antaa suullisen selostuksen kokeen eri tilanteista ja arvosteluperusteista. Palkintotuomareiden, tuomarikokelaiden ja koiranohjaajan tulisi tällöin olla paikalla.

Palkintotuomareiden tulee tarkistaa osaltaan, että koirakohtaiseen pöytäkirjaan tehdyt merkinnät ovat oikein suoritettut ja varmentaa ne allekirjoituksellaan.

1.3. Koiranohjaajaa koskevia ohjeita

Koiranohjaaja, jolla tarkoitetaan koiran omistajaa tai hänen edustajaansa, tulee noudattaa ylituomarin, ryhmänjohtajan ja palkintotuomarin hänelle antamia ohjeita.

Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koepäivän ajan, pakottavissa tapauksissa ohjaajan vaihdon hyväksyy ylituomari.

Koiranohjaaja ei saa millään tavalla auttaa koiraansa eikä ilman palkintotuomarin lupaa puuttua koiransa työskentelyyn eikä kytkeä koiraansa muulloin kuin luopuessaan kokeesta.

Koiranohjaajalla on oikeus päättää kohtuuttoman häiriön keskeyttäessä ensimmäisen ajoerän, jatketaanko erä loppuun vai siirrytäänkö seuraavaan erään.

Kohtuuttoman häiriön keskeyttäessä viimeisen ajoerän, koiranohjaajalla on oikeus päättää jatketaanko erä loppuun vai keskeytetäänkö koe.

Koiranohjaajalla on oikeus esittää palkintotuomareille kohtuullisina pidettäviä toivomuksia esimerkiksi kulkusuunnasta ja liikkumisnopeudesta, mutta hän ei saa

alitusilla toivomuksillaan eikä muutenkaan häiritä palkintotuomareiden toimintaa.

Jos koiranohjaaja ei noudata annettuja ohjeita, rikkoo sääntöjä, häiritsee palkintotuomareiden toimintaa tai esiintyy muuten hyvän tavan vastaisesti, tai hänen pyynnöstään ylituomarin hyväksymät ryhmään kuulumattomat henkilöt eivät noudata annettuja ohjeita tai häiritsevät kokeen kulkua ja tuomarien toimintaa, ryhmänjohtaja voi sulkea koiran kokeesta. Sulkeminen on heti tilaisuuden tullen ilmoitettava ylituomarille ja esitettävä perusteet tapahtuneelle.

Jos koiranomistaja luopuu kokeesta, hänen on siitä heti ilmoitettava ryhmänjohtajalle. Luopuminen on mahdollista arvonnän vahvistamisen ja koiran koetteluajan päättymisen välisenä aikana.

Jos koiranohjaajan näkemys tapahtumien kulusta on erilainen kuin palkintotuomareilla, hän voi ilmaista käsityksensä maastossa palkintotuomareille ja keskuspaikalla ylituomarille.

Kokeen aikana koiranohjaajan ja palkintotuomareiden välillä tulee vallita hyvä ja luottamuksellinen yhteishenki.

2. Palkintotuomareiden toiminta kokeen eri tilanteissa.

2.1. Koiran työskentelyn arviointi

Ajavan koiran kaksi tärkeintä ominaisuutta ovat riistan löytökyky ja kyky ajaa sitä pitkänkin aikaa. Hyvän metsästyskoiran ajotapa on sellainen, että ajettavasta saadaan usein näköhavainnot.

Koira arvostellaan kahdessa erillisessä erässä. Erän aikana tehdyt havainnot koiran työskentelystä ja ominaisuuksista eivät saa vaikuttaa toisen erän arvosteluun.

Palkintotuomarin tulee tehdä päivän kuluessa arvostelukorttiinsa muistiinpanoja ja väliarvosteluja apusarakkeisiin koiran ominaisuuksista, sekä laskea toisessa erässä käytettävissä oleva haku aika sille varatulle paikalle.

Koiran kunnolla ja iällä ei ole vaikutusta arviointiin.

2.2. Kohtuuton häiriö

Kohtuuttomaksi häiriöksi katsotaan seuraavat tilanteet, jotka saattavat aiheuttaa koiran kytkemisen ja siirtymisen:

1) Ajettava menee louheen tai muuhun sellaiseen paikkaan, josta koira ei voi sitä karkottaa liikkeelle. Ryhmäkään ei saa sitä tehdä.

2) Koira hakiessaan tai ajaessaan menee sellaiseen paikkaan, jossa se sekä palkintotuomarin että koiranohjaajan mielestä todennäköisesti joutuu hengenvaaraan kuten vilkasliikenteiselle tielle, rautatielle, heikolle jäälle tms.

3) Koira ottaa ajettavan kiinni.

4) Joku ampuu ajettavan.

5) Vieras koira keskeyttää haun tai ajon.

6) Vieras koira on yhtynyt ajoon ennen kuin sen erän ajattamisajasta on kulunut 60 minuuttia. Jos ko. erän ajattamiseen käytetystä ajasta on kulunut vähintään 60 minuuttia, eikä vierasta koiraa yrityksistä huolimatta ole saatu kiinni tai jättämään ajoa, voidaan ajattamista jatkaa, jos vieraasta koirasta ei ole oleellista apua tai häiriötä.

7) Kun ajo alkaa niin myöhään, ettei ole riittävän valoisaa ajon seuraamiseen, koe keskeytetään pimeyden tultua.

Illalla alkanutta ajoa ei keskeytetä ennen määräaikaa, jos 60 minuuttia ko. ajon ajattamisajasta on tapahtunut valoisana aikana ja palkintotuomarit katsovat siihen saakka saamansa kokemuksen perusteella voivansa arvioida koiran työskentelyä valon puutteessakin oikein.

8) Koiran todetaan hakevan tai ajavan muuta eläintä kuin jänistä.

Jäniksen haku tai ajo hyväksytään siinä tapauksessa, että palkintotuomari on voinut varmasti todeta, milloin jäniksen ajo vaihtui muun eläimen ajoksi.

Muulla eläimellä ei tarkoiteta sorkkaeläintä.

9) Alueella oleva suurpeto tai petolintu häiritsee koiran toimintaa tai on ilmeiseksi vaaraksi koiralle.

Myös muu koirasta riippumaton, palkintotuomarien hyväksymä tilanne voidaan katsoa kohtuuttomaksi häiriöksi.

Jos kohtuuton häiriö on aiheuttanut koiran kytkemisen, koiranohjaaja saa valita irtilaskupaikan.

Kohtuuttoman häiriön viemä aika

Kohtuuttoman häiriön aiheuttaman keskeytyksen aikaa ei lasketa haku- tai ajattamisaikaan. Häiriön alkamisen ajankohdan palkintotuomari päättää tilannekohtaisesti tekemiensä havaintojen perusteella.

Häiriön aiheuttaman keskeytyksen aikaan kuuluu myös koiran kiinniottamiseen ja siirtymiseen kulunut aika.

Koiran kiinniotto, siirtyminen ja irtilasku on suoritettava viivyttelämättä.

Ajon päättyessä kohtuuttomaan häiriöön koiranohjaaja päättää jatketaanko ajoerä loppuun vai siirrytäänkö seuraavalle erälle, jos se on vielä ottamatta.

Mikäli kokeen viimeinen erä päättyy kohtuuttomaan häiriöön, koiranohjaaja päättää jatketaanko erä loppuun, vai keskeytetäänkö koe.

Mikäli koiranohjaaja päättää jatkaa erän loppuun, koira saa hakea uutta tai ajettua jänistä. Hakuun käytetty aika lasketaan hakuaikaan. Koira saa ajaa siinä erässä käyttämättä olevan ajattamisajan. Haku ja ajo arvostellaan kaikilta osin sääntöjen ja palkintotuomariohjeiden mukaisesti.

2.3. Toiminta haun aikana

Koiran päästämistä irti suoraan yöjäljelle on vältettävä, jotta haku kaikilta osin voidaan arvostella ja koiralla on mahdollisuus saada hakunumero myös jäljettömästä hausta.

Koira lasketaan irti toisessa erässä sellaisessa paikassa, ettei sama jänis joudu toistamiseen koepäivän aikana ajettavaksi.

Ryhmänjohtajan tulee päättää, missä vaiheessa ja miten palkintotuomarit hajaantuvat maastoon seuraamaan koiran hakua ja ajon saantia koiraa häiritsemättä.

Muun eläimen kuin jäniksen hakua ei arvostella. Jos haku todetaan ketun tai muun eläimen hauksi, koira kytketään. Ks. kohta 2.2.8 Kohtuuton häiriö.

Haun päättyessä muun eläimen hakuun tai ajoon, arvostellaan ainoastaan se osa, mikä on ehditty todeta jäniksen hauksi. Arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan merkitään, mistä eläimestä on kyse.

2.4. Toiminta ajon aikana

Ajon alettua ryhmänjohtaja antaa sellaiset ohjeet ryhmän yhteistoiminnasta, että ajon kulkua ja koiran työskentelyä voidaan mahdollisimman hyvin seurata ja arvioida. Kauaskin loittonevaa ajoa tulee seurata sitkeästi. Palkintotuomareiden suunnitelmallisella liikkumisella, peräänantamattomalla ponnistelulla ja taitavalla maastoon sijoittumisella pyritään siihen, että palkintotuomareiden havainnot täydentävät toisiaan ja antavat oikean kuvan tapahtumien kulusta. Palkintotuomarit hakeutuvat havaintopaikoille niin kuin metsästäjät passipaikoille.

Palkintotuomarin tulee viipymättä selvittää, ajaako koira liikkeellä olevaa jänistä vai jotakin muuta eläintä vai haukuuko se vanhoilla jäljillä tai tyhjää. Hänen on pyrittävä näkemään ajettava ja koira sekä tekemään havaintoja niiden jäljistä.

Palkintotuomarin tulee selvittää koiran ajotapa, ajovarmuus, haukkuominaisuudet, hukka- ja estetyöskentelyn laatu sekä koiran ajovaiheen aikana esittämät muutkin ominaisuudet. Jos koira alkaa haukkua suppealla alueella, on sen työskentely aina heti tarkistettava.

Kun hukan alkamisesta on kulunut vähintään 40 minuuttia, voidaan koiranohjaajan esityksestä siirtyä koemaastossa, koiraa kytkemättä niin, että koiralla on mahdollisuus löytää uusi ajettava. Päätös siirtymisestä voidaan tehdä, kun sen hukan osalta koiran ominaisuudet on arvosteltu eikä hukan selvittelyä kannata jatkaa.

Mikäli koiralla on hukka ja se alkaa hakea uutta jänistä, arvostellaan haku kaikilta osin hausta annettujen ohjeiden mukaisesti, mutta hakuaika lasketaan ajattamisaikaan.

Uuden jäniksen hausta on kuitenkin oltava ehdottoman varma.

Ajolöysoyryshaukahtelua ei saa sekoittaa koirassa mahdollisesti esiintyvään hakulöysoyryteen.

Vaikka palkintotuomarin on yritettävä mahdollisimman usein nähdä jänis ja koira pystyäkseen toteamaan etäisyyden ajettavaan, ei hän saa liikehtimisellään tai sijoittumisellaan häiritä ajettavaa tai koiraa. Jäniksen ollessa lähellä koeryhmän jäsenten on pysyttävä liikkumattomina ja sitten poistuttava riittävän kauas sivuun ennen koiran tuloa, ettei koiran työskentely häiriinny. Palkintotuomareiden ei pidä asettua jäniksen juoksupaikoille eikä liikkua tarpeettomasti siellä, missä ajo toistuvasti kulkee, vaan heidän tulee sijoittua seuraamaan tilanteita sopivasta paikasta sivusta, jolloin tapahtumat voidaan arvioida paremmin.

Vaikka ajon aikana ei nähdä jänistä tai sen jälkiä, katsotaan koiran ajaneen jänistä, ellei palkintotuomareilla ole perusteltua syytä uskoa, että ajettava on ollut joku muu kuin jänis.

2.5. Sorkkaeläimen ajo

Jos koira koetteluajana alkaa ajaa sorkkaeläintä, on ryhmän jäsenten parhaansa mukaan koetettava saada koira kytketyksi. Mikäli se ei onnistu, ajoa seurataan koetteluajan päätyttyäkin eri havainnoin, vaikka ajoa ei kuultaisikaan, kunnes tuomarit ovat vakuuttuneita siitä johtaako ajo sulkemiseen vai ei.

2.6. Vieraan koiran ajo

Jos vieraan koeryhmän koira ajaessaan saapuu koealueelle, palkintotuomarin tulee merkitä sen ajominuutit muistiin, mikäli se ei häiritse hänen varsinaista tehtäväänsä eikä hänen ryhmässään koeteltavana olevan koiran toimintaa. Vieraan koiran ajoaikaa koskevat merkinnät

luovutetaan ao. koeryhmän johtajalle tai ylituomarille ajoajan laskemista varten.

2.7. Kelin määrittely

Keli katsotaan lumikeliksi, kun koemaastossa on lunta niin paljon, että jäniksen jälkiä pystyy näön perusteella vaivatta lähes yhtäjaksoisesti seuraamaan siellä, missä ajo tapahtuu. Kova lumikerros katsotaan lumikeliksi, vaikka ei jälkiä voikaan näön perusteella seurata.

Kelin määrittelevät maaston palkintotuomarit. Erimielisyyksien syntyessä tai epäselvissä tapauksissa asian ratkaisee ylituomari.

Tulos katsotaan lumikelillä saaduksi, jos koira on ajanut eränkin lumikelillä.

Lumikerroksen paksuudeksi merkitään sen upottavan lumikerroksen paksuus, jossa koira joutuu työskentelemään.

3. Arvostelukortin täyttäminen

3.1. Yleisohje

Palkintotuomarin tulee täyttää arvostelukorttinsa huolellisesti. Tuomari täyttää koepäivän aikana kaksi arvostelukorttia, mikäli koiralle jää haku aikaa käyttämättä ensimmäisen ajoerän päätyttyä.

Tuomari varaa koepäivän aamuna mukaansa ylimääräisen arvostelukortin erikoistapausten varalta

Palkintotuomareiden on merkittävä ennen erän alkua arvostelukorttiin koetta koskevat tiedot koemaastosta, -ajasta, koirasta ja koiranohjaajasta.

Erän ensimmäisen irtilaskun tapahduttua palkintotuomari merkitsee arvostelukortin yläreunaan käytettävissä olevan

hakuajan ja minuuttitaulukkoon vasempaan reunaan kellonajan mukaiset tunnit.

Koiran arviointiin kuuluvat merkinnät tehdään suorituskohtaisesti heti apusarakkeeseen, kun aihe on lopullisesti todettu. Tätä yleisohjetta noudattaen merkitään myös koiran irtilaskuajat, ajon alkaminen, ajettavan ja koiran näkeminen ja kaikki muut kokeen kulkuun liittyvät tapahtumat.

3.2. Ajon merkitseminen

Ajo merkitään minuuttitaulukkoon niin, että sen laatu voidaan siitä todeta : sujuva ajo yhtenäisellä viivalla (_____), katkonainen ajo katkoviivalla (-----) , yksittäiset haukahdukset pisteillä ja toisen tuomarin kortista ryhmätuomarin korttiin siirretty ajo sahaviivalla (vvvvvvv) . Yksittäisiä haukahduksia ei lasketa ajoaikaan, ellei todeta koiran etenevän.

Mikäli ilmavainuinen koira ajaa jäljen sivussa tai jälkitarkasti jälkeä, jonka se on ilmavainua käyttäen ajanut, kyseessä ei ole ajolöyisyys. Jälkitarkkaa ajon osaa ei kuitenkaan hyväksytä ajoksi.

Palkintotuomarin tulee pyrkiä mahdollisimman suureen tarkkuuteen ajon kulkua minuuttitaulukkoon merkitessään. Minuuttitaulukkoon merkitään hukan syy, mikäli se on saatu selville sekä muutkin ajoa

koskevat havainnot kuten virheiden laatu ja tapahtuma-aika, näköhavainnot jäniksestä ja koirasta ja koiran työskentely vaikeissa maasto- ja estekohdissa.

3.3. Ominaisuudet ja lisätiedot

Erän päätyttyä ominaisuuksista annetaan numeroarvostelu ja merkitään lisätiedot. Numeroarvostelussa otetaan huomioon apusarakkeisiin tehdyt arvostelut ja lisätietoihin

tehdyt merkinnät. Lopullinen arvostelunumero on tuomarin kokonaisarvio koiran ominaisuudesta erän aikana.

Kukin palkintotuomari merkitsee ominaisuuspisteet täysillä numeroilla.

Ryhmän pisteiksi tulee tuomareiden antamien numeroiden keskiarvo.

Lisätiedot antavat tietoja ulkoisista olosuhteista, joissa koe on suoritettu, kuvaavat koiran ominaisuuksia ja ovat palkintotuomarin apuna ominaisuusnumeroa annettaessa.

4. Koiran ominaisuuksien arvostelu

Koiran eri ominaisuuksien arvostelu suoritetaan eräkohtaisesti kokonaisin numeroin siten, että ansiopisteitä tuottavien ominaisuuksien kohdalla koiran suoritus arvostellaan asteikolla 1-10.

erinomainen	9 tai 10
erittäin hyvä	7 tai 8
hyvä	5 tai 6
välttävä	3 tai 4
heikko	1 tai 2

Tappiopisteitä tuottavia ominaisuuksia arvosteltaessa otetaan huomioon molempien palkintotuomareiden erilliset, mutta yksimieliset havainnot yhteenlaskettuina.

Jos todetaan, ettei koiralla ole tappiopisteitä tuottavaa ominaisuutta tai virhe on niin vähäinen, ettei se edellytä tappiopisteiden antamista, merkitään arvostelusarakkeeseen nolla (0).

Jos palkintotuomari ei pysty arvostelevaan jotain ominaisuutta hän merkitsee arvostelusarakkeeseen viivan (-).

4.1. Haku 1 - 10

Yleisohje

Hakua arvosteltaessa arvioidaan koiran kyky löytää yöjäljet sekä yöjälkityön tehokkuus tai koiran kyky löytää ajettava jäljettömässä maastossa.

Nopeaa jäniksen jalkeille saantia on yleensä pidettävä tehokkaan haun merkinä. Mikäli hakua ei kyetä seuraamaan, haku arvioidaan käytetyn ajan sekä ajon alkamispaikan etäisyyden perusteella.

Koiran laskemista suoraan yöjäljelle on vältettävä, jotta haku voidaan arvostella kaikilta osin ja koiralla on mahdollisuus saada hyvä hakunumero.

Haku arvioidaan kaksiosaisena: Jäljetön haku ja yöjälkityö, molemmat asteikolla 1 – 5. Arvostelunumero ei välttämättä ole osanumeroiden summa, vaan lopullinen hakunumero määräytyy apusarakkeisiin annettujen numeroiden ja lisätietojen perusteella palkintotuomarin harkinnan mukaan.

Haku ilman yöjälkeä 1 - 5

Jäljettömän maaston haku pyritään arvostelemaan aina. Arvioidaan koiran kyky löytää maastosta yöjäljet, tai ajettava jäljettömässä maastossa.

Hyvää : määrätietoisuus ja tarmokkuus, hyvä yhteistyö kuljettajan kanssa, nopea yöjäljen löytyminen, järkevyyys, koira liikkuu sopivan laajasti ja itsenäisesti.

Huonoa : lähihakuisuus, ei hae itsenäisesti

Tehokkuus yöjäljellä 1 - 5

Arvostellaan yöjälkityöskentelyn tuloksellisuus ja tehokkuus

Hyvää : varma, järkevä yöjäljellä eteneminen, tehokas jäniksen löytyminen

Huonoa : hidas, puurtava tai hosuva työskentely, yöjäljeltä eksyminen

4.2. Haukku 1 - 10

Yleisohje

Haukkua arvosteltaessa arvioidaan haukun kuuluvuus ja haukun muut ominaisuudet vastaaviin apusarakkeisiin ja lisätietoihin ja arvioidaan haukkunumero niiden perusteella.

Kuuluvuus otetaan arvostelun perustaksi. Muista haukun ominaisuuksista annetut arvioinnit joko korottavat tai alentavat haukkunumeroa.

Hyvän haukkunumeron (5-6) edellytyksenä kuitenkin on, että haukun kuuluvuus on niin hyvä, että ajon kulkua pystyy haukun perusteella vaivatta seuraamaan.

Mikäli ajoa ei ole tai sitä ei kuulla, käytetään numeron sijasta viivaa.

Kuuluvuus 1 - 5

Kuuluvuus on haukun tärkein ominaisuus. Arvioinnissa on otettava huomioon etäisyys, jolta havaintoja tehdään sekä ulkoiset olosuhteet kuten maaston muoto ja sen peitteisyys, tuuli ja sen suunta sekä lumipeite.

Haukun muut ominaisuudet 1 - 5

Arvioidaan haukun kertovuus, intohimoisuus, tiheys, äänien määrä ja sukupuolileima.

Kertovuudella tarkoitetaan sitä, että koiran äänenannosta voidaan päätellä ajettavan ja koiran välinen etäisyys.

Intohimoisuus ilmentää ajotapahtuman kiihkeyttä, railakkuutta ja jännitystä. Intohimoinen haukku tekee ajosta nautittavaa kuunneltavaa.

Haukun tiheydellä tarkoitetaan sitä, kuinka vuolaasti koira antaa ääntä.

Äänien määrää arvioitaessa määritellään kuinka monta eri ääntä haukussa on.

Sukupuolileimalla tarkoitetaan sitä, että haukun perusteella voidaan äänen korkeudesta riippumatta päätellä onko kyseessä uros vai narttu.

4.3. Ajotaito 1-10

Yleisohje

Hyvän metsästyskoiran ajotapa on sellainen, että ajettavasta saadaan usein näköhavaintoja. Sujuvuus, etenevyys, hyvä yhteys ajettavaan, olosuhteisiin sopiva ajonopeus ja katkojen vähäinen määrä pitkässäkin ajossa ovat merkkejä hyvästä ajotaidosta.

Koiran ajotaito on välttävä tai heikko, kun koiran hosuvasta ja olosuhteisiin ja sen taitoihin nähden liian nopeasta ajotavasta johtuen ajossa on katkoja ja hukkia, kun koira ajaa kävellen. on jatkuvasti paljon ajettavaa jäljessä tai kun se kadottaa jäniksen nopeasti sitä uudelleen löytämättä.

Ajotaitonumeroa annettaessa otetaan huomioon todellinen ajoaika, joka saadaan, kun ajattamisajasta vähennetään alle viiden (5) minuutin katkot ja hukat.

Mikäli ajettava käyttää teitä, hakeutuu esteisiin tai osoittautuu pieneksi, jatkuvasti piilottelevaksi jänikseksi, se otetaan huomioon ajotaitoa arvioitaessa. Jos ajotaito on erinomainen tai erittäin hyvä, koira kykenee ajamaan liikennöidyllä tiellä ja esteissä tai vaikeakin ajettavaa.

4.4. Metsästysinto

Yleisohje

Itsenäinen ja tarmokas hakutyöskentely ja hukan selvittely ovat tärkeimpiä ominaisuuksia. Sitkeä ja peräänantamaton työskentely vaativissa olosuhteissa, rasituksesta ja väsymyksestä huolimatta kertovat koiran erinomaisesta metsästysinnosta.

Metsästysinnon arvioinnissa painotetaan koiran intoa hakea jäljettömässä maastossa tai pitkällä hukalla silloin, kun koira on pitkään jatkuneen haun tai ajon rasittama. Olosuhteiden erityinen rasittavuus otetaan huomioon.

Metsästysinnon normaalina vaatimuksena pidetään, että koira itsenäisesti etsii yöjäljet, selvittää hukat ja pystyy itsenäiseen ajotyöskentelyyn. Koiran määrätietoista ja rauhallista liikkumista tai sopivaa yhteydenpitoa kuljettajaansa ei saa sotkea heikkoon metsästysintoon. Koiran iällä tai kunnolla ei ole vaikutusta metsästysinnon arviointiin.

Metsästysinnossa mahdollisesti havaitut puutteet merkitään kummassakin erässä lisätietokohtiin 40 ja 41.

Koiran koko koepäivänä osoittama metsästysinto arvioidaan koetteluajana tehtyjen havaintojen perusteella viimeisen erän arvostelukortin lisätietokohtaan 42.

Jos lisätietokohta 42 on arvioitu numerolla 5 tai 4, ei lisätietokohdissa 40 ja 41 ole kummassakaan erässä merkintöjä.

Mikäli koira kieltäytyy kokonaan työskentelemästä, koira suljetaan palkintotuomarien yhteisellä päätöksellä. Arvostelukortin ja koirakohtaisen pöytäkirjan huomautus kohtaan merkitään 42 = suljettu.

Metsästysinto haun aikana

Arvioidaan metsästysinto niin jäljettömän haun kuin yöjälkityönkin aikana.

Arvioinnissa otetaan huomioon olosuhteiden rasittavuus, hakuun käytetty aika, yöjäljen pituus sekä koiran tarmokkuus, sitkeys ja itsenäisyys, mutta mikäli metsästysinnossa on pienintäkään huomautettavaa se alentaa numeroa.

Metsästysintona ajon aikana

Arvioidaan metsästysintona ajon ja hukkien selvittelyn aikana. Otetaan huomioon ajon ja hukkien pituus sekä olosuhteiden rasittavuus, mutta mikäli innossa on pienintäkään huomauttamista se alentaa numeroa.

4.5. Hakulöyisyys 0 - 10

Yleisohje

Hakulöyisyttä koira osoittaa antaessaan ääntä yöjäljellä tai ilman yöjälkeä ennen kuin jänis on lähtenyt liikkeelle.

Haun aikana tapahtunut haukahtelu on aina hakulöyisyttä, ellei sitä muuksi todeta.

Hakulöyisyttä arvosteltaessa otetaan huomioon äänenannon runsaus ja aika.

Hakulöyisydestä ei anneta tappiopisteitä, jos se on laadultaan erittäin lievää ja rajoittuu kymmeneen haukahdukseen.

Mikäli erän haku arvostellaan useamman erillisen hakusuorituksen perusteella, annetaan hakulöyisyysnumero sen suorituksen mukaan, missä hakulöyisyys tuottaa tappiopisteitä eniten.

Koira suljetaan kokeesta, jos se on niin löysä, etteivät palkintotuomarit voi saada selville, milloin se haukkuu tyhjää ja milloin ajaa jänistä.

Hakulöyisyden arvostelu

Hakulöyisydestä annetaan tappiopisteitä seuraavasti:

Lievä = antaa ääntä harvakseltaan ja pitkin tauoin (6 min/piste)

Häiritsevä = lyhyitä haukkusarjoja tai yksittäisiä haukahduksia (4 min/piste)

Harhaanjohtavaa = ajoa muistuttavia haukkusarjoja (2 min/piste)

Hakulöyisyysminuutteja laskettaessa otetaan huomioon vain ne minuutit, joiden aikana virhe on tapahtunut.

4.6. Ajolöyisyys 0-10

Yleisohje

Ajolöyisyttä koira osoittaa haukkuessaan jo ajetulle jäljelle, takajälkeen tai ilman jälkeä tai normaaleissa olosuhteissa yli 20 minuuttia vanhalla jäljelle, jota se ei pysty varmasti seuraamaan.

Koiralle ei anneta tappiopisteitä, jos se haukahtaa muutaman kerran juuri jäljet hukattuaan.

Koira ajaa takajälkeen, kun se etenee haukkuen liikkeellä olevan jäniksen ajamattomia jälkiä väärään suuntaan.

Ajolöyisyden toteaminen edellyttää näköhavaintoa.

Karkkojänis on liikkeelle karkottunut jänis, jonka jälki voi olla vanhentunutkin. Kun koira alkaa antaa ääntä karkkojänikselle, ajo on alkanut tai jatkuu.

Varmasti todetun karkkojäniksen jäljelle haukkuminen on ajoa, jos koira pystyy jänistä seuraamaan. Jos koira haukkuu karkkojäniksen jäljellä, jota se ei pysty seuraamaan, on kyseessä ajolöyisyys.

Jos koira on niin löysä, etteivät palkintotuomarit voi saada selville, milloin koira ajaa jänistä ja milloin haukkuu tyhjää, se suljetaan kokeesta.

Ajolöyisyyden arvostelu

Ajolöyisyydestä annetaan tappiopisteitä seuraavasti:

Lievä :   yksittäisiä haukahduksia hukan aikana (3 min/piste)

Häiritsevä :   haukkusarjoja hukan aikana (2 min/piste)

Harhaanjohtava: kertaa jo ajettua jälkeä, ajaa takajälkeä tai haukkuu ilman jälkeä (1min/piste)

Ajolöyisyysminuutteja laskettaessa otetaan huomioon vain ne minuutit, joiden aikana virhe on tapahtunut.

4.7. Arvostelu ilman ajoa

Mikäli erän aikana ajoa ei synny, arvostellaan vain haku ja hakulöyisyys, muihin kohtiin merkitään viiva.

5 Lisätiedot

Yleisohje

Vain todettua arvostellaan. Numeroiden on oltava oikeassa suhteessa annettuihin ominaisuusnumeroihin. Kumpikin tuomari tekee arvioinnin erikseen seuraavaa pääsääntöä noudattaen, ellei jäljempänä ole toisin määriteltä:

5 = erinomainen

4 = erittäin hyvä

3 = hyvä

2 = välttävä

1 = heikko

Palkintotuomari merkitsee lisätiedot rastilla tai täysillä numeroilla.

OLOSUHTEET

11. Paljas maa

12. Lumikeli, upottavan lumikerroksen paksuus
sentteinä

13. Kohtalainen tai kova tuuli

14. Kuiva keli

15. Kosteaa keli

16. Kohtalainen tai kova sade

17. Lämpötila, astelukku merkitään

18. Maasto

Arvioinnissa otetaan huomioon jäniskannan lisäksi ajoa vaikeuttavat maastokohdat esim. tiet, hakuumurrokot, kynnökset, vesiesteet, avokalliot ja maapohjan rehevä kasvusto. Alueella toiminnassa olevat koneet ja laitteet saattavat myös haitata koiran työskentelyä.

- 5 = Erittäin hyvä
- 4 = Hyvä
- 3 = Tyydyttävä
- 2 = Välttävä
- 1 = Heikko

HAKU

20. Haun laajuus ilman yöjälkeä

Arvioinnin tulee olla ainoastaan ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono

- 5 = erittäin laajahakuinen, ei pidä yhteyttä
- 4 = laajahakuinen
- 3 = keskinkertainen, normaali hakulaajuus
- 2 = hakee ryhmän läheltä
- 1 = ei hae itsenäisesti

21. Vainuamistapa

Ainoastaan ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono

- 5 = täysin ilmavainuinen
- 4 = enimmäkseen ilmavainuinen
- 3 = vaihteleva
- 2 = enimmäkseen jälkitarkka
- 1 = täysin jälkitarkka

22. Hakulöysyyden laatu

- 5 = erittäin lievä
- 4 = lievä
- 3 = häiritsevä
- 2 = harhaanjohtava
- 1 = niin runsas, ettei voi tietää ajaako koira vai haukkuuko tyhjä

HAUKKU

30. Kuuluvuus

- 5 = erinomainen
- 4 = erittäin hyvä
- 3 = hyvä
- 2 = välttävä
- 1 = heikko

31. Kertovuus

- 5 = erinomainen
- 4 = erittäin hyvä
- 3 = hyvä
- 2 = välttävä
- 1 = heikko

32. Intohimoisuus

- 5 = erinomainen
- 4 = erittäin hyvä
- 3 = hyvä

2 = välttävä
1 = heikko

33. Tiheys
5 = erinomainen
4 = erittäin hyvä
3 = hyvä
2 = välttävä
1 = heikko

34. Äänien määrä
5 = täysin moniääninen
4 = enimmäkseen moniääninen
3 = kaksiääninen
2 = enimmäkseen yksiääninen
1 = yksiääninen

35. Sukupuolileima
5 = täysin selvä
4 = selvä
3 = epäselvä
2 = virheellinen
1 = täysin virheellinen

36. Beaglen haukku
Lisätietonumero on vain ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä ja mikä huono
5 = ei käytössä
4 = haukkuva
3 = enimmäkseen haukkuva, osaksi ulvova
2 = enimmäkseen ulvova, osaksi haukkuva
1 = ulvova

METSÄSTYSINTO

40. Metsästysinto haun aikana
5 = jäljettömässä haussa vähäistä huomautettavaa
4 = yöjälkityössä vähäistä puutetta
3 = jäljettömässä haussa selvää haluttomuutta
2 = ei hae itsenäisesti jäljettömässä maastossa
1 = jättää yöjäljen ja on haluton työskentelemään

41. Metsästysinto ajon aikana
5 = vähäistä huomautettavaa pitkään jatkuneella hukalla
4 = vähäistä puutetta hukalla
3 = selvää haluttomuutta hukkatyöskentelyn aikana
2 = jättää hukkatyöskentelyn ja on haluton työskentelemään
1 = jättää ajojäljen ja on haluton työskentelemään

42. Metsästysinto koetteluajana
5 = koira työskentelee rasittavissa tai vaikeissa olosuhteissa väsymättömästi ja tarmokkaasti koko koetteluajan
4 = koira työskentelee väsymättömästi ja tarmokkaasti koko koetteluajan

- 3 = koiran innossa lievää huomautettavaa haku- tai ajotyöskentelyn aikana
- 2 = koiran innossa huomautettavaa niin, että se haittaa koesuoritusta
- 1 = koiran into selvästi puutteellinen niin, että koesuoritus ei onnistu

AJO

50. Ajotaito

- 5 = sujuvuudeltaan erinomainen ajo, jossa ainoastaan muutama katko ja hyvä yhteys ajettavaan, todellista ajoaikaa yli 110 min.
- 4 = sujuvuudeltaan erittäin hyvä ajo, hyvä yhteys ajettavaan, todellista ajoaikaa yli 90 min.
- 3 = sujuvuudeltaan hyvä ajo, hyvä yhteys ajettavaan, todellista ajoaikaa yli 60 min.
- 2 = sujuvuudeltaan välttävä ajo, etenevyydeltään huono tai lyhyeksi jäävä ajo tai huono yhteys ajettavaan, todellista ajoaikaa alle 60 min.
- 1 = ajon sujuvuus huonoa tai koira ajaa kävellen, yhteys ajettavaan heikko, ajo päättyy ensimmäiseen hukkaan tai todellista ajoaikaa kertyy alle 30 min.

51. Nopeus

Ominaisuutta kuvaava

- 5 = vaihteleva, sovittaa vauhdin tilanteen mukaan
- 4 = nopea
- 3 = keskinkertainen
- 2 = hidas
- 1 = erittäin hidas (kävelee)

52. Tie- ja estetyöskentely

- 5 = ajaa katkotta esteissä tai liikennöidyllä tiellä
- 4 = lyhyitä katkoja esteissä ja liikennöidyllä tiellä
- 3 = selvittää nopeasti hukat, pystyy ajamaan metsäautotiellä
- 2 = selvittää hukat, pystyy ajamaan metsäautotiellä, jos on hyvässä tuntumassa ajettavaan
- 1 = ajo päättyy esteeseen tai vähäiseenkin tiehen

53. Vainuamistapa

Ominaisuutta kuvaava

- 5 = täysin ilmavainuinen
- 4 = enimmäkseen ilmavainuinen
- 3 = vaihteleva
- 2 = enimmäkseen jälkitarkka
- 1 = täysin jälkitarkka

54. Havainnot herkkyydestä

Merkitään minuuotteina suurin havaittu etäisyys ajettavaan haukkuen tapahtuneessa ajossa.

55. Ajolöyssyyden laatu

- 5 = lievä, yksittäisiä haukahduksia hukalla
- 4 = häiritsevä, haukkusarjoja hukan aikana
- 3 = harhaanjohtava, kertaa ajettua jälkeä
- 2 = harhaanjohtava, ajaa takajälkeä
- 1 = harhaanjohtava, haukkuu ilman jälkeä

56. Ajettava nähty

Merkitään näköhavaintojen lukumäärä

MUUT OMINAISUUDET

60. Muiden eläinten ja sorkkaeläimen ajo

Arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuskohtaan merkitään mistä eläimestä on kysymys.

5 = ei kiinnostu lainkaan

4 = karkottaa ja seuraa jonkin matkaa, tulee itse pois

3 = ajaa, tulee kutsumalla pois

2 = ajaa eikä saada kutsumalla pois

1 = ottaa ajon kylmenneeltä jäljeltä, ajaa kiinteästi eikä tule kutsumalla pois

61. Hallittavuus

5 = tulee kutsumalla ajosta näkymättömistä

4 = tulee kutsumalla hukalta tai yöjäljeltä näkymättömistä

3 = tulee kutsumalla ollessaan koiranohjaajan lähietäisyydellä

2 = ei tule kutsumalla

1 = ei antaudu kiinni

Havainnot suurpedoista ja petolinnuista merkitään arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuskohtaan, mikäli niistä on haittaa koesuoritukselle.

6. Muutokset ohjeeseen

Muutokset tähän ohjeeseen hyväksyy Kennelliitto rotujärjestöjen vuosikokousten esityksestä.

AJOKOKEIDEN YLITUOMARIN OHJEET JA VELVOLLISUUDET

Voimassa 01.08.2011 alkaen

Toimintaohjeen soveltamisala, tarkoitus ja ylläpito

Tätä ohjetta sovelletaan ajokokeiden sääntöjen kohdassa 3 ja 5 tarkoitetuissa kokeissa.

Tässä ohjeessa kuvataan menettelytavat Kennelliiton vahvistamissa ajokoe- ja yleisissä säännöissä sekä ohjeissa ylituomarille asetettujen keskeisimpien tehtävien, vastuiden ja valtuuksien soveltamiseksi.

Tämän ohjeen ylläpidosta vastaa SAJ-FSK. Ohjeen tarkastuksesta, hyväksymisestä ja jakelusta vastaavat SAJ-FSK ja SBJ-FBK yhdessä.

Yleistä

1. Ajokokeen ylituomarin on oltava Kennelliiton ja joko SAJ-FSK:n tai SBJ-FBK:n jäsen, jonka Kennelliitto on valtuuttanut ajokokeiden ylituomariksi.

2. Pitäkseen arvosteluoikeutensa voimassa tulee ylituomarin osallistua ylituomarien jatkokoulutustilaisuuteen vähintään joka toinen kerta.

3. Ylituomarin tehtävä on valvoa, että kokeessa tarkoin noudatetaan Kennelliiton ajokokeiden sääntöjä ja huolehtia, että arvostelu suoritetaan mahdollisimman yhdenmukaisesti ja oikein. Ylituomarin tulee myös huolehtia kaikkien kokeeseen osallistuvien oikeusturvan toteutumisesta.

Toimenpiteet ennen koetta

1. Ylituomarin on varmistauduttava siitä, että koirat on ilmoitettu kokeeseen sääntöjen mukaisena ilmoittautumisaikana.
2. Ylituomarin on valmistauduttava pitämään kokeen aluksi ylituomarin puhuttelu. Puhuttelun kesto on enintään 20 minuuttia. Puhuttelussa on huomioitava koulutukselliset näkökohdat.
3. Ylituomarin on tarkastettava yhdessä koetoimitsijan kanssa ennen kokeen alkua tuomarien pätevyudet, koirien rokotustodistukset ja tunnistusmerkinnät.
4. Ylituomari voi perustellusta syystä hyväksyä maastoon koeryhmään kuulumattomia henkilöitä (esim. koiranomistaja, tulkki, perheenjäsen tms.)
5. Ylituomari vahvistaa palkintotuomarien sijoittelun koemaastoihin ja nimeää ryhmien johtajat.
6. Mikäli koe joudutaan siirtämään, ylituomarin on päätettävä yhdessä koetoimikunnan kanssa uusi kokeen pitoaika, joka on ilmoitettava kilpailijoille ja kokeen myöntäjälle. Kahden viikon kokeessa ylituomari hyväksyy koiran kokeilupäivän siirron.

Toimenpiteet kokeen aikana

1. Ylituomarin on valvottava, että arvonta suoritetaan ehdottoman puolueettomasti ja lopuksi varmistettava arvonnin tulos mahdollisten jääviyskysymysten osalta.
2. Ylituomari älköön toimiko sihteerinä tai palkintotuomarina muissa kuin pakottavissa tapauksissa ellei kyseessä ole kahden viikon ajokoe.
3. Ylituomarin on määrättävä koirien irtilaskuaika.
4. Ylituomarin on seurattava maastoissa koirien suorituksia ja arvostelua pyrkien yhteyteen mahdollisimman monen palkintotuomariryhmän kanssa.
5. Ylituomari ottaa vastaan palkintotuomarien koeselostukset, tarkistaa arvostelukortit ja vahvistaa tapahtuneen arvostelun ja palkintosijan. Koiranohjaajalla on oikeus olla tällöin läsnä.
6. Ylituomari tulee muuttaa palkintotuomarien arvostelua siinä tapauksessa, että hän itse koiran toimintaa seurattuaan tai palkintotuomarien selostukset kuultuaan on vakuuttunut siitä, että arvostelu ei ole oikeassa suhteessa koiran suoritukseen.
7. Ylituomarin tulee tarkastaa, että sihteeri tekee koirakohtaisiin pöytäkirjoihin kaikki merkinnät ja laskelmat oikein. Kaikki koe-erät on ehdottomasti kaavakkeisiin merkittävä.
8. Ennen tulosten julkistamista ylituomari tarkistaa tulokset ja varmentaa pöytäkirjat nimikirjoituksellaan ja ylituomarinumerolla. Ylituomari huolehtii, että koiranohjaajalle annetaan hänelle kuuluva kappale koirakohtaisesta pöytäkirjasta.
9. Ylituomari päättää kokeen pitämällä loppupuheenvuoron, jossa kertoo havainnostaan kokeen kulusta ja kokeen aikana tekemistään havainnoista ja julkistaa tulokset.
10. Ylituomari ottaa vastaan kokeiden aikana mahdollisesti tehtävät valitusilmoitukset, perehtyy niihin mahdollisimman tarkoin ja pyrkii osapuolia kuultuaan heti kaikkia tyydyttävään ratkaisuun. Ellei hän tässä onnistu ja kirjallinen valitus tehdään sääntöjen määräämällä tavalla, pitää ylituomarin antaa lausuntonsa kokeet järjestäneelle yhdistykselle kymmenen (10) päivän kuluessa.

KOETOIMIKUNNAN TOIMINTAOHJE

Voimassa 01.08.2005 alkaen

Toimintaohjeen soveltamisala, tarkoitus ja ylläpito

Tätä ohjetta sovelletaan ajokokeissa ja siinä annetaan koetoimikunnalle menettelytavat keskeisimpien vastuiden ja velvollisuuksien osalta.

Tämän ohjeen ylläpidosta vastaa SAJ-FSK.- Ohjeen tarkastuksesta, hyväksymisestä ja jakelusta vastaavat SAJ-FSK ja SBJ-FBK yhdessä.

Koetoimikunta

Kokoonpano:

puheenjohtaja eli koepäällikkö

jahtivouti, samalla varapuheenjohtaja

koetoimitsija, sihteeri ja rahastonhoitaja

huoltopäällikkö

Kokeiden suuruudesta ja paikallisista olosuhteista riippuen voidaan tehtäviä jakaa useammille, esim.

rahastonhoitaja

kuljetuspäällikkö

majoituspäällikkö

muonituspäällikkö

Toimenpiteet ennen koetta

1. Koetoimikunnan muodostaminen
2. Koeanomuksen laadinta
koelaji: yleinen vai rajoitettu
3. Tarvikkeiden tilaaminen:
arvostelukortit
koirakohtaiset pöytäkirjat
koepöytäkirjat (ATK 3 ja ATK 4)
koesäännöt
kartat
4. Kokeesta tiedottaminen
5. Koetoimikunnan alustava kokous:
maastojen varaaminen (oppaat)
tuomarien varaaminen
ylituomari ja hänen varamiehensä
sopivan keskuspaikan varaaminen
osanottomaksun määrääminen
palkintojen hankinta
kieropalkinnot
lahjoitukset
keräys
ostaminen
lehti-ilmoitukset
pyyntö olla häiritsemättä koetta
kokoontumisajan määrääminen keskuspaikkaan

- (koetoimikunta, osanottajat ja tuomarit)
6. Ilmoittautumisten vastaanotto
aikaisintaan 1 kk viimeistään 5 pv ennen koetta
osanottomaksu seuraa ilmoittautumista
ilmoitus osanottajille kokeeseen pääsystä
  7. Tuomarien varmentaminen
2-3 varamiestä
  8. Taulukkojen valmistaminen
koe- ja tulostaulu
  9. Täytetään henkilötietojen osalta koirakohtaiset pöytäkirjat
  10. Koetoimikunnan lopullinen kokous
(tavallisesti keskuspaikalla 2-3 tuntia ennen kokousta)
todetaan osanottajat ja varmistetaan, että jokaisessa maastossa on tuomari tai opas, joka todella tuntee maaston.
määrätään lopullisesti käytettävät koemaastot ja varamaastot
sijoitetaan alustavasti tuomarit maastoihin ylituomarin kanssa
tarkistettava pätevyys, otettava myös huomioon maaston tuntemus ja tuomarien kyky liikkua tarvittaessa nopeastikin maastossa
todetaan majoitus- ja muonitusjärjestelyt
tarkastetaan koirien rokotustodistukset ja tunnistusmerkinnät
selvitetään ylituomarille paikalliset olosuhteet, tiekysymykset jne.

Toimenpiteet kokeen aikana

1. Kokeen avaaminen
2. Ylituomarin puhuttelu
3. Määrätään irtilaskuaika
4. Maastojen selostus ja koirien arpominen
kartan avulla selvitetään koemaastot, siirtymismatkat, vaaralliset tiet ja talvella virtapaikat jne.
arpomisen yhteydessä tarkistetaan kunkin maaston tuomarit ja mahdolliset jääviydet jaetaan tuomareille arvostelukortit (myös ylimääräinen)
5. Ylituomarin kuljetus ja opastus maastoissa
ryhmille ei saa etukäteen ilmoittaa ylituomarin tulosta, vaan ylituomari tarkkailee toimintaa useassa maastossa ja tekee havainnoistaan merkinnät omaan arvostelukorttiinsa
6. Koirakohtaisen pöytäkirjan täyttö, tulosten laskeminen ja tarkastaminen
7. Palkintojen järjestäminen
8. Koepöytäkirjan täyttäminen (lomake ATK3 ja ATK4) 3 kpl:na
9. Koirakohtaisen pöytäkirjan osan jakaminen koiranohjaajalle
10. Tulosten julkistaminen ja palkintojen jako

Toimenpiteet kokeen jälkeen

1. Tulosten toimittaminen lehdistölle ja rotujärjestön nettisivuille
2. Pöytäkirjojen lähettäminen piirin pöytäkirjantarkastajalle 7 vrk:n kuluessa
3. Maksetaan kokeen aiheuttamat maksut

KOIRANOHAJAN TOIMINTAOHJE

Voimassa 01.08.2011

1. Ajokokeissa koiraa koetellaan koiranohjaajan vastuulla.

2. Koiranohjaajana metsästyskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa tarpeeksi hyvän fyysisen kunnon.
3. Koiranohjaaja on kokeen aikana koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista. Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koepäivän ajan.
4. Koiran ilmoittaminen kokeeseen on tehtävä säännöissä mainittuna ilmoittautumisaikana. Ilmoittautuminen on tehtävä kirjallisesti ilmoittautumismaksuineen, ellei kokeen järjestäjän kanssa ole muuta sovittu.
5. Nimeä ilmoittautumisen yhteydessä palkintotuomarit, mikäli koeilmoituksessa näin on edellytetty.
6. Kahden viikon kokeessa nimeämäsi tuomarit suorittavat koirasi arvostelun, joten huomioi jäävyysäännön rajoitukset. Toisella tuomareista on oltava ryhmätuomarin pätevyys.
7. Kahden viikon kokeessa sinulla on oikeus päättää koirasi kokeilupäivä ja esittää, että kokeilu tapahtuu ennalta ilmoittamassasi koemaastossa.
8. Kokeen järjestäjät ilmoittavat koiranomistajalle, onko hänen koiransa voitu hyväksyä ko. kokeeseen ja myönteisessä tapauksessa kokoontumispaikan ja -ajan, samoin majoittumis- ja ruokailumahdollisuudet.
9. Saavu ajoissa koepaikalle, vähintään ½ tuntia ennen ylituomarin puhuttelua.
10. Esitä koetoimikunnalle koiran rekisterikirja, rokotustodistukset ja mahdollisesti muut tarvittavat asiakirjat.
11. Seuraa tarkoin ylituomarin puhuttelua, koska tässä tilaisuudessa saadaan toimintaohjeet kokeen ajaksi.
12. Koiranohjaajan tulee tarkoin noudattaa niitä ohjeita, joita ylituomarin puhuttelussa on annettu sekä koesuorituksen aikana palkintotuomarien antamia ohjeita.
13. Ylituomari voi perustellusta syystä hyväksyä koeryhmääsi ulkopuolisia henkilöitä seuraamaan koiran koettelua, mikäli niin haluat.
14. Esitä palkintotuomareille toivomuksesi irtilaskupaikasta ja kulkusuunnasta. Muista, että mikäli koira lasketaan hakemaan suoraan yöjäljelle, se ei voi saada hyvää hakunumeroa.
15. Anna palkintotuomarien suorittaa arvostelu häiritsemättä sitä liiallisilla toivomuksillasi.
16. Älä turhaan selvittele koirasi aikaisempia ansioita ja koemenestystä.
17. Palkintotuomarit esittävät sinulle arvostelukorttinsa koe-erän jälkeen. Ilmoita mielipiteesi koirasi saamasta arvostelusta .
18. Muista, että saat kytkeä koirasi vain palkintotuomarin luvalla, luopuessasi kokeesta tai koiran joutuessa erityiseen vaaratilanteeseen.

19. Mikäli luovut kokeesta, palkintotuomarit arvostelevat koiran kaikki ominaisuudet luopumisilmoitukseesi saakka. Luopumisilmoituksen tekemisestä teet päätöksen yksin sinä.
20. Kuljeta palkintotuomariryhmä kohtuullisen ajan kuluessa keskuspaikalle koiran koetteluun päätyttyä, vaikka koiraa ei saataisikaan kytketyksi.
21. Sinulla on oikeus olla läsnä, kun palkintotuomariryhmä luovuttaa arvostelukortit ylituomarille.
22. Kun olet saanut kappaleesi koirakohtaisesta pöytäkirjasta, tarkista se huolellisesti. Jos havaitset siinä virheitä, ota yhteys ylituomariin ennen tulosten julkistamista.
23. Ylituomarin hyväksymästä sääntöjen mukaisesta loppuarvostelusta ei voi valittaa. Muista syistä syntyneet erimielisyydet on viipymättä ilmoitettava ylituomarille, kuitenkin viimeistään sen vuorokauden loppuun mennessä kun koe on päättynyt. Tämän jälkeen tehtyä valitusta ei käsitellä.
24. Osallistu kokeen päätöstilaisuuteen.
25. Käyttäydy kokeessa esimerkillisesti tuomariryhmää, opasta, toisia koiranomistajia ja kaikkia muitakin läsnäolijoita kohtaan, niin kuin toivoisit heidän käyttäytyvän sinua kohtaan.

SÄÄNTÖJEN LIITTEET:

Liite 1

Beaglein rotukohtainen erityisohje

Beaglein liikkumisnopeutta ja hakualueen laajuutta arvioitaessa on huomioitava, että se on pieni ajokoira. Rodun ajuetaustasta johtuen on joillakin yksilöillä yhteydenpitotarve isäntään yksinajaviksi jalostettuja rotuja suurempi. Tämä ei saa vaikuttaa arvosteluun alentavasti, jos sen työskentely muutoin on metsästysinnoltaan moitteetonta.

Arvosteltavan beaglen haukun ollessa pääosin ulvovaa (lisätiedon 36 ollessa 1 tai 2) tulee arvostelussa painottaa haukun kuuluvuutta. Äänenannon laatu ei saa vaikuttaa haukunumeroon. Ulvova ja haukkuva sekä niiden välimuodot ovat kaikki samanarvoisia, kuuluvuus on tärkeintä.

Palkintosijat, kuten sääntöjen kohta 15.4.

Liite 2

Koekauden kestävän ajokokeen järjestämishje

Hyväksytty Kennelliitossa 29.3.2016, voimassa 1.8.2016 alkaen

1. Koe kestää koko koekauden 20.8. - 28. 2. (29.2.)
2. Kokeen järjestäjänä toimii kennelpiiri. Kennelpiiri voi siirtää kokeen käytännön järjestelyt esimerkiksi piirinsä alueella toimivalle yhdistykselle.
3. Kennelpiiri nimeää koekaudelle kokeen vastaanottavat ylituomarit.
4. Kokeeseen ilmoittaudutaan kennelpiirin nimeämälle ylituomarille järjestäjän määräämällä tavalla, kuitenkin viimeistään koepäivää edeltävänä päivänä.
5. Ilmoittautuminen tehdään sen kennelpiirin nimeämälle ylituomarille, minkä alueella arvostelu

aloitetaan.

6. Ylituomari tarkastaa koiran osallistumisoikeuden ja palkintotuomariryhmän arvostelukelpoisuuden sekä määrää irtilaskuajan. Tarvittaessa ylituomari ohjeistaa palkintotuomariryhmän.

7. Koemaaston tulee sijaita sellaisella etäisyydellä ylituomarista, että hänellä on mahdollisuus valvoa koetta. (korkeintaan noin 100 km maanteitse)

8. Koepäivän päätyttyä ryhmätuomari antaa puhelimitse ylituomarille selvityksen kokeen kulusta.

9. Kokeen purkutilaisuus pyritään pitämään välittömästi, kuitenkin viimeistään viikon kuluessa suorituksesta. Ylituomari tarkastaa koiran rokotukset ja tunnistusmerkinnän. Tulos on voimassa, kun ylituomari on vahvistanut sen.

10. Jokainen koesuoritus on erillinen koe, josta täytetään koirakohtainen pöytäkirja ja koepöytäkirja. Koirakohtaisen pöytäkirjan kohtaan sijoitus, merkitään - / KK.

11. Koejärjestäjän tulee huolehtia siitä, että koetulokset julkaistaan.

Tällä järjestämisohjeella täsmennetään ajokokeen sääntöjen 12.1 kohta Koekauden kestävä koe.

Liite 3

PAIKANNUSLAITTEEN KÄYTTÖ ARVOSTELUN APUVÄLINEENÄ AJOKOKEESSA/KETUNAJOKOKEESSA

Hyväksytty SAJ:ssä 21.3.2015.

Yleistä:

Tuomariryhmän on ensisijaisesti pystyttävä seuraamaan koiran työskentelyä niin tuntumassa, ettei apuvälineitä tarvita arvostelussa.

Paikannuslaite auttaa tuomariryhmää pääsemään koiran tuntumaan.

Paikannuslaitteen käyttö arvostelun tukena vaatii sen, että vähintään toinen tuomareista tuntee laitteen käytön. Tuomarin on itse todettava tapahtumat laitteesta.

Ennen irtilaskua koiranohjaaja päättää, käytetäänkö paikannuslaitetta arvostelun apuvälineenä. Mikäli paikannuslaitetta käytetään apuvälineenä, se tapahtuu tuomareiden päätöksen mukaisesti. Merkintä paikannuslaitteen käytöstä arvostelukorttiin.

Paikannuslaitetta käytetään arvostelun apuvälineenä koiran haun ja haukun arvostelussa, sekä ajon seuraamiseen erityistapauksissa.

Haun seuraamisessa voidaan todeta haun laajuus ja milloin koira löytää yöjäljen.

Haukun arvostelun tukena voidaan todeta haukun kuuluvuus. On kuitenkin huomioitava tuulen suunta, maaston muoto, metsän tiheys ja laatu, sekä onko puissa lunta.

Tapahtumat ovat kuitenkin kaikissa tapauksissa todennettava maastossa ilman apulaitteita.

Ajon seuraaminen paikannuslaitteesta:

Tuomariryhmän on todettava ennen koiran irtilaskua, että puhelimesta soitettava numero toimii koekoiran pantaan.

Tuomariryhmän on kaikin tavoin pyrittävä asettumaan maastoon niin, että kuulevat koiran ajon koko koeerien ajan, sekä pystyvät seuraamaan koiran työskentelyä.

Mikäli olosuhteista tai muista seikoista johtuen koiran ajo etenee kuulumattomiin, voidaan koiran paikannuslaitteeseen soittaa. Tuomari kuuntelee ajon puhelimesta ja tekee merkinnät maastokorttiin. Tuomariryhmä merkitsee tarkasti maastokorttiin minkä kohdan ajosta ovat kuunnelleet puhelimella.

Ajoksi ei hyväksytä haukunilmaisimen eikä haukkulaskurin ilmaisemaa haukkutietoa.

Mikäli koiran ajoa ei koe-erän aikana kuulla muuten kuin paikannuslaitteeseen soittamalla, ei sitä hyväksytä ajoksi. Kulunut aika luetaan haku aikaan.

MUUT LIITTEET

1. Ajokokeen arvostelukortin täyttöohje

1. Käytä kortin täyttämiseen lyijykynää. Tee merkinnät selvästi ja täsmällisesti. Muista, että hyvin ja huolella täytetty kortti antaa selkeän käsityksen koe-erän tapahtumista. Mikäli haluat muuttaa tekemiäsi merkintöjä, älä hankaa, viivaa entinen merkintäsi yli ja tee viereen uusi merkintä.
2. Merkitse ennen erän alkua korttiin koepäivää, maastoa, koiraa, koiranohjaajaa sekä erää koskevat tiedot.
3. Tee lisätietojen olosuhdemerkinnät erän päättymisen jälkeen. Arvioidaan olosuhteet erän aikana keskimäärin.
4. Merkitse hakutaulukon vasempaan reunaan irtilaskuajan mukaiset täydet tunnit.
5. Mikäli kyseessä on toinen erä merkitse kortin yläreunaan ensimmäisessä erässä käyttämättä jäänyt haku aika.
6. Merkitse hakutaulukkoon koiran irtilasku aika, havainnot koirasta, mahdollinen yöjäljen löytyminen, havainnot muista eläimistä sekä mahdolliset häiriötekijät. Käytä tarvittaessa huomautussarakkeita.
7. Mahdollisen koiran kytkemisen jälkeinen uusi haku sekä kohtuuttoman häiriön jälkeinen haku merkitään kellonajan mukaisesti myös hakutaulukkoon. Käytä aina uutta arvostelukorttia kohtuuttoman häiriön jälkeen.
8. Hakuajan pituuden määrittelyn helpottamiseksi voit käyttää laskutoimituksiin hakutaulukon oikeassa reunassa olevia rivien mukaisia apuviivoja. Käytetty haku aika, sekä käyttämättä jäänyt haku aika merkitään omiin sarakkeisiinsa.
9. Mikäli totesit koirassa olevan haku- tai ajolöysoyryttä merkitse ao. sarakkeeseen todettu aika minuutteina. Muussa tapauksessa merkitse sarakkeeseen nolla.
10. Merkitse ajon alkamisaika selvästi haku- ja ajotaulukkoon, jonka jälkeen voit laskea siihen asti käytetyn hakuajan. Tee ajotaulukon vasempaan reunaan tuntimerkinnät hakutaulukkoa vastaavasti.
11. Vedä ajoa osoittava viiva täysiä minuuotteja osoittavien pystyviivojen päälle aloittaen ja lopettaen viiva ehdottomasti oikean minuutin kohdalle. Tee merkinnöistä mahdollisimman hyvin ajon kulkua kuvaava. Merkitse kaikki ajoa koskevat havainnot ajotaulukkoon. Käytä tarvittaessa huomautussarakkeita. Laske ajoajat rivikohtaisesti, jonka jälkeen rivit lasketaan yhteen

12. Tee tarvittaessa ominaisuuspistetaulukon apusarakkeisiin väliarvosteluja, joita voit käyttää määrittäessäsi lopullisia ominaisuuspisteitä.

13. Arvioi ja merkitse ominaisuuspisteet koko koe-erän huomioiden. Ryhmätuomarin kortti on niin sanottu yhteenvetokortti, joten vain siihen lasketaan ominaisuuspisteistä keskiarvot ja palkintotuomarin kortista siirretty ajoaika (jota ryhmätuomari ei ole kuullut). Tämä ajoaika merkitään ryhmätuomarin korttiin sahabiivalla. Siirretty ajoaika lasketaan oikealla olevaan sarakkeeseen.

14. Merkitse lisätiedot käyttäen numeroita asteikolla

5 – 1 , lukuun ottamatta olosuhteista annettavia lisätietoja, jotka rastitetaan. Neuvottele lisätietomerkinnöistä palkintotuomariverisi kanssa ennen niiden merkitsemistä.

Merkitse vain ne lisätiedot, jotka olet voinut varmasti määrittellä. Mikäli toimit ryhmätuomarina merkitse rasti ao. ruutuun.

15. Lopuksi tarkista tekemäsi merkinnät ja muista allekirjoitus.

2. Koirakohtaisen koepöytäkirjan täyttöohje

1. Käytä teräväkärkistä kynää. Huomaa, että merkintöjen on oltava luettavia myös pöytäkirjan alimmassa kopiassa.

2. Älä kirjoita pöytäkirja alustana mitään, sillä kynänjälki ulottuu paperin läpi. Kirjoita tekstaamalla ja selvästi.

3. Täytä pöytäkirja täydellisesti. Koiraa koskevat tiedot saat koiran rekisterikirjasta, joka on oltava aina kokeessa mukana. Varsinaiset koetiedot kirjoitat ylituomarin hyväksymästä ryhmänjohtajan arvostelukortista.

4. Muista, että koepöytäkirjan tiedot kiinnostavat tavattomasti koiranomistajia ja että täyttämäsi pöytäkirja välittää tiedot koiran suorituksesta muille koiraharrastajille sekä lisäksi jalostustoimikunnan käyttöön. Ole siis huolellinen!

5. Mikäli olet tehnyt virheellisen merkinnän pöytäkirjaan, niin yliviivaa se ja tee viereen selvästi luettava uusi merkintä. Älä suttaa.

6. Merkitse koiran rotukoodi

7. Merkitse kennelpiiri ja kennelpiirin numero.

8. Käytä keskuspaikan nimenä kuntaa johon koe on myönnetty.

9. Kirjoita koeaika esim. seuraavasti 1 – 14.9.05.

10. Kirjoita koirien nimiin mahdollisesti kuuluvat kennelnimet.

12. Merkitse rekisterinumerot ehdottomasti oikein.

13. Omistajan nimi lyhyesti ja kotikunta. Ei siis postitoimipaikan nimeä, mikäli se poikkeaa kotikunnan nimestä.

14. Rokotustodistuksen ja tunnistusmerkinnän tarkistamisesta ja hyväksymisestä merkitään rasti ao. kohtaan.

15. Yksittäisissä erää koskevilla huomautuksissa merkitään aina erän numero ja huomautus pöytäkirjan kohtaan huomautukset.
16. Koko koetta koskevat huomautukset (esim. luopuminen) merkitään niinkään kohtaan huomautukset.
17. Kirjoita huomautussarakkeeseen tulevat tekstit mahdollisimman lyhyesti.
18. Kohtuuttoman häiriön sattuessa merkitään erän haku- ja ajoajat huomautuksiin (esim. 1. Haku 27+30 Ajo 95+25 ajettava louheen
19. Palkintotuomarien allekirjoitukset sekä nimen selvennykset.
20. Kortin (K) ja tehtävään riittävän jäsenyyden (J) tarkistus merkitään ympyrällä.
21. Ajoajan pisteet lasketaan vain silloin, kun koe viedään loppuun.
22. Ominaisuuksien pisteet lasketaan aina, vaikka koiranomistaja olisi luopunutkin kokeesta. Merkitään aina sadasosapisteinä ja käytetään korotusta lähimpään sadasosaan.
23. Loppupisteiden yhteissumma lasketaan vain silloin, kun koe viedään loppuun tai keskeytetään.
24. Jos koiranomistaja luopuu tai koira suljetaan, ei lasketa ajoajan pisteitä, ansiopisteitä yhteensä, tappiopisteitä yhteensä eikä loppupisteitä, vaan näihin kohtiin merkitään viiva.
25. Ominaisuuspisteet saadaan laskemalla erien ansiopisteiden keskiarvot yhteen ja vähentämällä siitä erien tappiopisteet yhteenlaskettuna. On siis huomattava, ettei tappiopisteiden osalta lasketa keskiarvoja, vaan ne lasketaan eräkohtaisesti yhteen ja vähennetään summa ansiopisteistä.
26. Palkintosijaa merkittäessä käytetään numeroa. Viivaa (-) käytetään silloin kun koiranomistaja luopuu kokeesta tai jos koira suljetaan.
27. Keli merkitään aina. P = paljas maa, L = lumikeli.
28. Kohtaan sijoitus merkitään koiran saavuttama sijoitus / osallistuneiden koirien yhteismäärä. Luopuneille ja suljetuille koirille ei sijoitusta merkitä, vaan käytetään viivaa, esim. - / 4. Kahden viikon kokeessa sijoitusta ei merkitä, vaan tähän kohtaan merkitään PK/koiramäärä
29. Ylituomarin allekirjoitus vahvistaa merkinnät oikeiksi.

3. Koepöytäkirjan täyttöohje

Kaikki koepöytäkirjat lähetetään kennelpiirille tai sen nimeämälle tarkastajalle tarkastettavaksi, paitsi järjestäjän kappale joka jää kokeen järjestäjälle. Tarkistettuaan pöytäkirjat kennelpiiri toimittaa ne edelleen Kennelliitolle ja kokeeseen osallistuneille rotujärjestöille.

Pöytäkirjan tarkastuksessa havaitut tekniset virheet tulee ilmoittaa ylituomarille ja kilpailijalle.

Koirakohtaiset arvostelupöytäkirjat seuraavat ATK-pöytäkirjoja sekä rotujärjestölle että Kennelliitolle.

Kennelliiton sääntöjen mukaan koepöytäkirjat lähetetään kennelpiirille viikon kuluessa kokeen päättymisestä ja kennelpiiri lähettää edelleen pöytäkirjat jakelun mukaisesti kahden (2) viikon kuluessa Kennelliitolle ja rotujärjestöille.

Suomen Kennelliitto – Show Media Oy / Koetulokset
PL 20
79101 LEPPÄVIRTA

Mikäli kokeeseen osallistuu useamman kun yhden rotujärjestön alaisia koiria, on jokaisen rotujärjestön saatava jäljennös koepöytäkirjasta.

Kaikki Toko- ja Agilitypöytäkirjat lähetetään kennelpiirin kautta Kennelliiton tulososastolle.

HUOM! Palveluskoirakokeiden tulokset lähetetään Suomen Palveluskoiraliitolle ja vinttikoirakokeiden tulokset Suomen Vinttikoiraliitolle, jotka toimittavat ne edelleen Kennelliitolle.

Tässä täyttöohjeessa mainittuja asioita koskeviin kysymyksiin vastaa Kennelliiton tulososasto. Täydellisen rotukoodiluettelo on liitevirossa.

Koepöytäkirjalomakkeen täyttäminen

Koepöytäkirjalomake täytetään seuraavasti:

- kokeen järjestäjä, paikka ja aika omiin sarakkeisiinsa
- kokeen luonne merkitään rastilla
- sää ja keli niille varatulle paikalle. Ellei ko. seikalla ole merkitystä kokeelle, jätetään ne täyttämättä
- koemuoto = koekoodi kunkin sivun tulossarakkeeseen
- koepöytäkirjaan merkitään koiranomistajan kotikunta ei hänen kotipaikkaansa
- lisätietoja (ylituomarin kertomus) voidaan kirjoittaa liitteelle, jos niille varattu tila ei riitä
- rotukoodi, sekä koiran nimi täydellisenä mahdollisine kennelnimineen, ilman titteleitä
- rekisterinumero ehdottomasti oikein
- tulos ja pisteet, ellei jossain koelajissa anneta pisteitä, jätetään ko. kohta täyttämättä, ja mikäli koira ko. kokeessa saavuttaa vain yhden tuloksen jätetään toinen sarake tyhjäksi
- tulokset merkitään luokittain
- käytetään vain arabialaisia numeroita
- ylituomarin nimen lisäksi tulee merkitä hänen tuomarinumero = Kennelliiton jäsennumero
- kokeissa, joissa on useampi arvostelutuomari tulee koiran koetuloksesta vastaavan tuomarin nimi ja tuomarinumero merkitä huomautussarakkeeseen

Tulosten merkitseminen

Mahdolliset pisteet merkitään koemuodossa annetulla tavalla, esim. 48, 130,5 ja 83,52.

Ajokoe (Ajok) ja (Beaj)

Jos koira suljetaan tai luopuu kokeesta, merkitään palkintotuloksen tilalle viiva (-), esim: AJOK- tai BEAJ-. Pisteitä ei tällöin merkitä, ei myöskään palkintosijaksi nollaa (0). Huomautussarakkeeseen merkintä luopui tai suljettu.

HUOM! Palveluskoirakokeissa viivan tilalle nolla

Muut kokeet

Jos ohjaaja keskeyttää koesuorituksen, merkitään palkintotuloksen kohdalle (-) ja huomautussarakkeeseen = keskeytti.

Tuomarin keskeyttäessä koesuorituksen merkitään palkintotuloksen kohdalle (0)

ja huomautussarakkeeseen = keskeytettiin.

Muut täyttöohjeet

Palveluskoirakokeissa eri maastolajit merkitään samaan koepöytäkirjaan, sillä koekoodi ilmaisee koelajin.

Poissa olleita koiria ei merkitä koepöytäkirjalomakkeelle.

Mikäli yksi lomake ei riitä merkitään ensimmäisen lomakkeen alareunaan montako sivua koepöytäkirja käsittää ja jatkolomakkeet numeroidaan oikeaan yläkulmaan seuraavasti (jos esim. lomakkeita on yhteensä 5 eli koepöytäkirja ja 4 jatkolomaketta):

toinen lomake 2/5

kolmas lomake 3/5

neljäs lomake 4/5

viides lomake 5/5

Näin voidaan Kennelliiton toimistossa olla varmoja siitä, että kaikki ko. koetta koskevat pöytäkirjat ovat tulleet perille.

Koekoodit on merkitty koe-esimerkissä sulkuihin (AJOK), (HIRV), (PALV)

Ajokoe (Ajok)

FCI:n ajavien koirien roturyhmään kuuluvat rodut

Esim.

AJOK-1 82,5 = ajokokeen 1. palkinto 82,5 pistettä

AJOK- = luopui tai suljettiin

Ketunajokoe (Keaj)

Samat rodut kuin ajokokeessa (AJOK) sekä beagle.

Esim: KEAJ-1 82

Beaglein ajokoe (Beaj)

beagle ja eestinajokoira

Esim:

BEAJ-2, 55,26 = beaglein ajokokeen 2. palkinto 55,26 pistettä

Eestinajokoiran tulos merkitään BEAJ koepöytäkirjaan.

4. Kennelpiirien numerointi

Etelä-Hämeen Kennelpiiri ry	01
Etelä-Pohjanmaan Kennelpiiri ry	02
Kainuun Kennelpiiri ry	03
Keski-Pohjanmaan Kennelpiiri ry	04
Keski-Suomen Kennelpiiri ry	05
Kymenläänin Kennelpiiri ry	06
Lapin Kennelpiiri ry	07
Varsinais-Suomen Kennelpiiri ry	08

Pohjois-Hämeen Kennelpiiri ry	09
Pohjois-Karjalan Kennelpiiri ry	10
Pohjois-Pohjanmaan Kennelpiiri ry	11
Pohjois-Savon Kennelpiiri ry	12
Salpausselän Kennelpiiri ry	13
Satakunnan Kennelpiiri ry	14
Suur-Savon Kennelpiiri ry	15
Uudenmaan Kennelpiiri ry	16
Vasa Kenneldistrikt-Vaasan Kennelpiiri rf	17
Ålands Kenneldistrikt rt	18
Helsingin Seudun Kennelpiiri ry	19

5. Palkintotuomareiden koulutus ja päteväminen sekä toiminta

I Palkintotuomareiden koulutus- ja pätevämisohjeet

Koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia palkintotuomareita sekä arvostelutuomareita ja pyrkiä yhtenäistämään koe- ja kilpailuarvostelua sekä pitämään tuomareita kehityksen tasalla.

II Palkintotuomarille asetettavat vaatimukset

Hänen on oltava luonteensa ja arvostelukykyensä puolesta tähän tehtävään sopiva. Omattava luontaisia taipumuksia ja riittävä fyysinen kunto kyseiseen tehtävään. Arvosteluvastuussa olevan tuomarin (ryhmätuomarin) on oltava täysi-ikäinen 18 vuotta täyttänyt henkilö. Mikäli arvostelussa käytetään useampia tuomareita voi tuomariryhmän toisina tuomareina toimia 15 vuotta täyttänyt arvosteluoikeudet omaava henkilö.

Oltava perehtynyt ennen tuomarikoulutuksen aloittamista ao. koemuodon rotujen käyttöön metsästyksessä (metsästyskoirat) tai koiran käyttökoulutuksessa (muut). Lisäksi hänen on täytettävä mahdolliset koemuotokohtaiset lisävaatimukset. Suoritettava hyväksytysti virallinen koetuomarikurssi siihen sisältyvine harjoitusarvosteluineen ja loppukuulusteluineen. Suoritettava hyväksytty vähintään kahta koetta koskeva ja kahdelle ylituomarille suoritettu käytännön harjoittelu koetuomarikokelaana em. kurssin jälkeen.

Täytettävä Kennelliiton kulloinkin asettamat jäsenyysvaatimukset.

III Koulutus

- A. TUOMARIKURSSIEN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS
- B. KURSSIEN OHJELMA JA KOULUTUS
- C. TUOMARIEN PÄTEVÖINTI
- D. TUOMAREIDEN JATKOKOULUTUS

A. Tuomarikurssien anominen ja järjestämisoikeus

Kyseisiä kurssieja saavat järjestää kennelpiirit ja niiden jäsenyhdistykset, rotujärjestöt sekä liitot ja niiden jäsenyhdistykset.

Kurssianomukset jätetään kennelpiireille, rotujärjestöille ja liitoille määräaikaismoituksia noudattaen. Anomuksesta tulee käydä ilmi aika, paikka, järjestäjä ja kurssinjohtaja.

Ne kurssit, joissa tuomareiden pätevöinnin suorittaa kennelpiiri on kurssilupa myös anottava kennelpiiriltä. Muissa tapauksissa kurssiluvat myöntää rotujärjestö tai -liitot jäsenyhdistyksilleen. Kennelpiirien, rotujärjestöjen ja -liittojen ei tarvitse anoa omien kurssiensa lupia Kennelliitolta.

Kursseista ilmoitetaan ennen niiden pitämistä Kennelliiton ja tarvittaessa rotujärjestöjen sekä -liittojen julkaisuissa, ellei asiaa ole Kennelliiton erillispäätöksellä toisin määritelty.

B. Kurssien ohjelma ja koulutus

Kursseille osallistujien velvollisuus on tutustua etukäteen kurssimateriaaliin, jota saa järjestäjiltä.

Hakemuksen kurssille pääsystä tekee asiasta kiinnostunut itse tai jäsenyhdistys, jossa hän on jäsenenä, jos koemuotokohtaisesti ei toisin määrätä.

Kurssien johtajina ja heidän varamiehinään saavat toimia ko. koemuotojen ylituomarit, ellei kennelpiirien, rotujärjestöjen ja -liittojen toimesta ole toisin päätetty. Rotujärjestöillä ja -liitoilla on oltava jokaista koemuotoa varten Kennelliiton hallituksen hyväksymä koulutusohje ja kurssiohjelma, jonka perusteella opetus ja käytännön harjoittelu suoritetaan.

Ajokokeen palkintotuomarikurssin teoreettinen osan pituus on vähintään 6 tuntia. Kurssin yhteydessä on suoritettava lisäksi käytännön harjoittelua ainakin yhden koepäivän aikana. Käytännön harjoittelu saadaan suorittaa myös kokeen yhteydessä kurssin johtajan valvonnassa, mutta samassa kokeessa ei vielä saa suorittaa kokelasharjoittelua. Teoreettisen osan päätteeksi on järjestettävä kirjallinen ja suullinen loppukuulustelu. Kurssin hyväksytyksi suorittaneelle annetaan siitä todistus.

Hyväksytyksi suoritettujen kurssien jälkeen tuomarikokelas suorittaa kokeiden yhteydessä ohjeissa määritellyn määrän kokelasharjoittelua vähintään kahden ylituomarin hyväksymänä. Näissä kokelasharjoitteluissa on koiraa pystyttävä arvotelemaan kaikkien oleellisten ominaisuuksien / suoritusten osalta.

C. Tuomareiden pätevöinti

Anomuslomakkeena pätevöimiseksi käytetään tätä tarkoitusta varten laadittua kokelaskorttia. Anomuksen tulee sisältää kaikki siinä vaaditut tarpeelliset tiedot ratkaisua varten.

Arvostelu- tai palkintotuomarikortin 15 vuotta täyttäneelle jäsenyhdistyksensä jäsenelle myöntää kennelpiiri.

Palveluskoirakokeissa myöntäjänä on Palveluskoiraliitto ja vinttikoirakokeissa Vinttikoiraliitto.

Arvostelu- tai palkintotuomari katsotaan pätevöidyksi silloin, kun hänelle on hyväksytty ko. kokeen tuomarikortti.

D. Tuomareiden jatkokoulutus

1. Osallistuminen jatkokoulutukseen

Arvostelu- ja palkintotuomareiden velvollisuus on pysyä ajan tasalla tuomari tehtävien hoidossa, jotta heille voitaisiin antaa uusia tehtäviä.

Heidän on toimittava tuomarina, osallistuttava jatkokoulutustilaisuuteen tai toimittava ko. koelajin kilpailijana kahden viimeisen vuoden aikana.

Rotujärjestöt ja liitot voivat määritellä asian tarkemmin koemuotokohtaisesti.

Tuomareiden pätevyyksien tarkistaminen kuuluu koetoimikunnalle ja kokeen ylituomarille.

2. Jatkokoulutuksen järjestäminen

Jatkokoulutustilaisuuksien anominen ja järjestäminen sekä niistä tiedottaminen suoritetaan kohdan III A mukaisesti.

Jatkokoulutuskursseja pyritään järjestämään kaikkialla ko. rodun tai koemuodon harrastusalueella joka vuosi.

Jatkokoulutukseen osallistumisesta annetaan merkintä koetuomarikorttiin tai erillinen todistus.

6 Ajoajan pistetaulukko

Ajoaika yht. min	Pisteitä	Ajoaika yht. min	Pisteitä	Ajoaika yht. min	Pisteitä
1	0,29	25	7,29	49	14,29
2	0,58	26	7,58	50	14,58
3	0,88	27	7,88	51	14,88
4	1,17	28	8,17	52	15,17
5	1,46	29	8,46	53	15,46
6	1,75	30	8,75	54	15,75
7	2,04	31	9,04	55	16,04
8	2,33	32	9,33	56	16,33
9	2,63	33	9,63	57	16,63
10	2,92	34	9,92	58	16,92
11	3,21	35	10,21	59	17,21
12	3,50	36	10,50	60	17,50
13	3,79	37	10,79	61	17,79
14	4,08	38	11,08	62	18,08
15	4,38	39	11,38	63	18,38
16	4,67	40	11,67	64	18,67
17	4,96	41	11,96	65	18,96
18	5,25	42	12,25	66	19,25
19	5,54	43	12,54	67	19,54
20	5,83	44	12,83	68	19,83
21	6,13	45	13,13	69	20,13
22	6,42	46	13,42	70	20,42
23	6,71	47	13,71	71	20,71
24	7,00	48	14,00	72	21,00

Ajoaika yht. min	Pisteitä	Ajoaika yht. min	Pisteitä	Ajoaika yht. min	Pisteitä
73	21,29	97	28,29	121	35,29
74	21,58	98	28,58	122	35,58
75	21,88	99	28,88	123	35,88
76	22,17	100	29,17	124	36,17
77	22,46	101	29,46	125	36,46
78	22,75	102	29,75	126	36,75
79	23,04	103	30,04	127	37,04
80	23,33	104	30,33	128	37,33
81	23,63	105	30,63	129	37,63
82	23,92	106	30,92	130	37,92
83	24,21	107	31,21	131	38,21
84	24,50	108	31,50	132	38,50
85	24,79	109	31,79	133	38,79
86	25,08	110	32,08	134	39,08
87	25,38	111	32,38	135	39,38
88	25,67	112	32,67	136	39,67
89	25,96	113	32,96	137	39,96
90	26,25	114	33,25	138	40,25
91	26,54	115	33,54	139	40,54
92	26,83	116	33,83	140	40,83
93	27,13	117	34,13	141	41,13
94	27,42	118	34,42	142	41,42
95	27,71	119	34,71	143	41,71
96	28,00	120	35,00	144	42,00

Ajoaika yht. min	Pisteitä	Ajoaika yht. min	Pisteitä	Ajoaika yht. min	Pisteitä
145	42,29	169	49,29	193	56,29
146	42,58	170	49,58	194	56,58
147	42,88	171	49,88	195	56,88
148	43,17	172	50,17	196	57,17
149	43,46	173	50,46	197	57,46
150	43,75	174	50,75	198	57,75
151	44,04	175	51,04	199	58,04
152	44,33	176	51,33	200	58,33
153	44,63	177	51,63	201	58,63
154	44,92	178	51,92	202	58,92
155	45,21	179	52,21	203	59,21
156	45,50	180	52,50	204	59,50
157	45,79	181	52,79	205	59,79
158	46,08	182	53,08	206	60,08
159	46,38	183	53,38	207	60,38
160	46,67	184	53,67	208	60,67
161	46,96	185	53,96	209	60,96
162	47,25	186	54,25	210	61,25
163	47,54	187	54,54	211	61,54
164	47,83	188	54,83	212	61,83
165	48,13	189	55,13	213	62,13
166	48,42	190	55,42	214	62,42
167	48,71	191	55,71	215	62,71
168	49,00	192	56,00	216	63,00

Ajoaika yht. min	Pisteitä	Ajoaika yht. min	Pisteitä	Ajoaika yht. min	Pisteitä
217	63,29				
218	63,58				
219	63,88				
220	64,17				
221	64,46				
222	64,75				
223	65,04				
224	65,33				
225	65,63				
226	65,92				
227	66,21				
228	66,50				
229	66,79				
230	67,08				
231	67,38				
232	67,67				
233	67,96				
234	68,25				
235	68,54				
236	68,83				
237	69,13				
238	69,42				
239	69,71				
240	70,00				

Muistiinpanoja: